Pravidla basketbalu 2008

Manuál – Mechanika pro 3 rozhodčí

Platná od 1.10.2008

Zpracoval: Mgr. Robert Vyklický
Národní instruktor FIBA, 2008

Obsah:

1. Úvod 4
1.1 Důležité termíny 4

2. Začátek utkání 5
2.1 Pozorování rozhodčích před utkáním a během poločasu 5
2.2 Základní postavení na hřišti 6
2.3 Rozskok na začátku utkání 6
2.4 Rozskok na začátku utkání, hra jde vpravo od prvního rozhodčího 7
2.5 Rozskok na začátku utkání, hra jde vpravo od prvního rozhodčího 7

3. Postavení a odpovědnost rozhodčích 8
3.1 Základní pokrytí hřiště 8
3.2 Základní pokrytí 8
3.3 Určený prostor rozhodčích 9
3.4 Základní pokrytí – míč v přední polovině hřiště (na straně stolku zapisovatele nebo naproti) 10
3.5 Základní pohyb, když je míč přihráván nebo je s ním driblováno z jedné strany na druhou (rotace) 11
3.6 Základní pohyb když jde míč směrem ke koši 12
3.7 Základní pohyb když jde míč ze zadní poloviny do přední poloviny hřiště 13
3.8 Základní pohyb během „pressingové" obrany 14

4. Vhazování ze zázemí 15
4.1 Pokrytí území při vhazování ze zázemí 15
4.2 Vhazování za koncovou čárou, míč jde do zadní poloviny 15
Vhazování za postranní čarou, míč jde do přední poloviny hřiště nebo v ní zůstává 16
4.3 Vhazování za koncovou čarou v přední polovině hřiště, míč zůstává v přední polovině hřiště 18

5. Situace při střelbě 19
5.1 Střelba na koš a pokrytí doskakování 19
5.2 Odpovědnost při pokrytí míče v zázemí a následné vhazování ze zázemí 21

6. Signály a postupy 22
6.1 Postup při odpískání chyby 22
6.2 Změna postavení při odpískání chyby, míč zůstává v přední polovině hřiště 23
6.3 Změna postavení při odpískání chyby, míč jde do přední poloviny hřiště 24

7. Trestné hody 26
7.1 Postup při trestných hodech 26
7.2 Postup při trestech za technickou, nesportovní a diskvalifikující chybu 27

8. Oddechové časy a střídání 28
8.1 Oddechové časy 28

9. Hod za tři body 29
9.1 Hod za tři body 29

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Postavení rozhodčích před utkáním a během poločasu
Obrázek 2: Rozskok na začátku utkání
Obrázek 3: Rozskok - hra jde vpravo od prvního rozhodčího
Obrázek 4: Rozskok - hra jde vpravo od prvního rozhodčího
Obrázek 5: Základní pokrytí hřiště
Obrázek 6: Míč na straně stolku zapisovatele
Obrázek 7: Míč na protější straně stolku zapisovatele
Obrázek 8: Míč na straně stolku zapisovatele
Obrázek 9: Míč na protější straně stolku zapisovatele
Obrázek 10: Míč jde na protější stranu stolku zapisovatele
Obrázek 11: Míč jde na stranu stolku zapisovatele
Obrázek 12: Normální hra
Obrázek 13: Hra míří ke koši
Obrázek 14: Pohyb při přechodu
Obrázek 15: Pohyb při přechodu po rotaci
Obrázek 16: Všichni hráči v zadní polovině hřiště
Obrázek 17: Hráči v v přední a zadní polovině hřiště
Obrázek 18: Strana stolku zapisovatele
Obrázek 19: Strana proti stolku zapisovatele
Obrázek 20: Strana stolku zapisovatele
Obrázek 21: Strana proti stolku zapisovatele
Obrázek 22: Strana proti stolku zapisovatele
Obrázek 23: Strana proti stolku zapisovatele
Obrázek 24: Strana stolku zapisovatele
Obrázek 25: Strana proti stolku zapisovatele
Obrázek 26: Strana proti stolku zapisovatele
Obrázek 27: Strana proti stolku zapisovatele
Obrázek 28: Strana proti stolku zapisovatele
Obrázek 29: Odpovědnost při vhazování
Obrázek 30: C píská osobní chybu obránce
Obrázek 31: L píská osobní chybu obránce
Obrázek 32: T píská osobní chybu obránce
Obrázek 33: C píská chybu družstva mající míč pod kontrolou
Obrázek 34: L píská chybu družstva mající míč pod kontrolou
Obrázek 35: T píská chybu družstva mající míč pod kontrolou
Obrázek 36: Postup při trestných hodech
Obrázek 37: Provádění vhazování na středové čáře
Obrázek 38: Postavení během oddechového času
Obrázek 39: Pokrytí tříbodového území
Obrázek 40: Pokrytí tříbodového území

1. Úvod

1.1 Důležité termíny

Strana míče: Odpovídá pozici míče v přední polovině hřiště. Pokud je hřiště rozděleno pomyslnou čarou spojující středy obou košů, strana, ve které se v daném okamžiku nalézá míč, je "stranou míče".

Rozhodčí: **L** (lead) přední rozhodčí zaujímá pozici na koncové čáře.
C (centr) střední rozhodčí zaujímá pozici na straně protější od **L** – přední rozhodčí v přední polovině hřiště (obvykle na protější „straně míče"), přibližně dva kroky směrem ke koši za prodlouženou čarou trestného hodu.
C - střední rozhodčí může být na kterékoli straně v rámci přední poloviny hřiště v závislosti na poloze míče.
T (trail) zadní rozhodčí zaujímá pozici přibližně na úrovni hranice území lavičky družstva blíže středové čáře a na stejné straně jako **L -** přední rozhodčí (strana míče).
L - přední rozhodčí a **T** - zadní rozhodčí jsou na stejné straně hřiště, zatím co **C** - střední rozhodčí je na protější straně.

Protější strana: Odpovídá vzdálenější straně od stolku zapisovatele.

Rotace: Odpovídá situaci, kdy je míč živý, a kdy v závislosti na pohybu míče **L** iniciuje změnu postavení nebo „rotaci" podle polohy míče (na straně stolku zapisovatele nebo na protější straně) v rámci přední poloviny hřiště. Změna postavení **L** způsobí změnu postavení **C** a **T**.
Během normální hry, rotace je kontrolována **L** a obvykle začíná, když se míč dostane za čáru trestného hodu směrem ke koši.
Nicméně, jestliže **L** nebo **C** chtějí sledovat vývoj hry/presink nad čárou trestného hodu, mohou se pohnout a iniciovat změnu postavení.

Silná strana: Strana hřiště, na které se nachází **L**.

Výměna: Odpovídá situaci, kdy je míč mrtvý, a kdy je nezbytné po odpískání chyby nebo přestupku provést změnu postavení rozhodčích.
Rozhodčí, který odpíská chybu a odsignalizuje chybu stolku zapisovatele, poté vždy přejde na protější stranu.
Kdykoli je situace vhazování, dva rozhodčí jsou vždy na straně míče.

Slabá strana: Strana v rámci přední poloviny hřiště, na které se nenalézá **L**.

2. Začátek utkání

2.1 Pozorování rozhodčích před utkáním a během poločasu

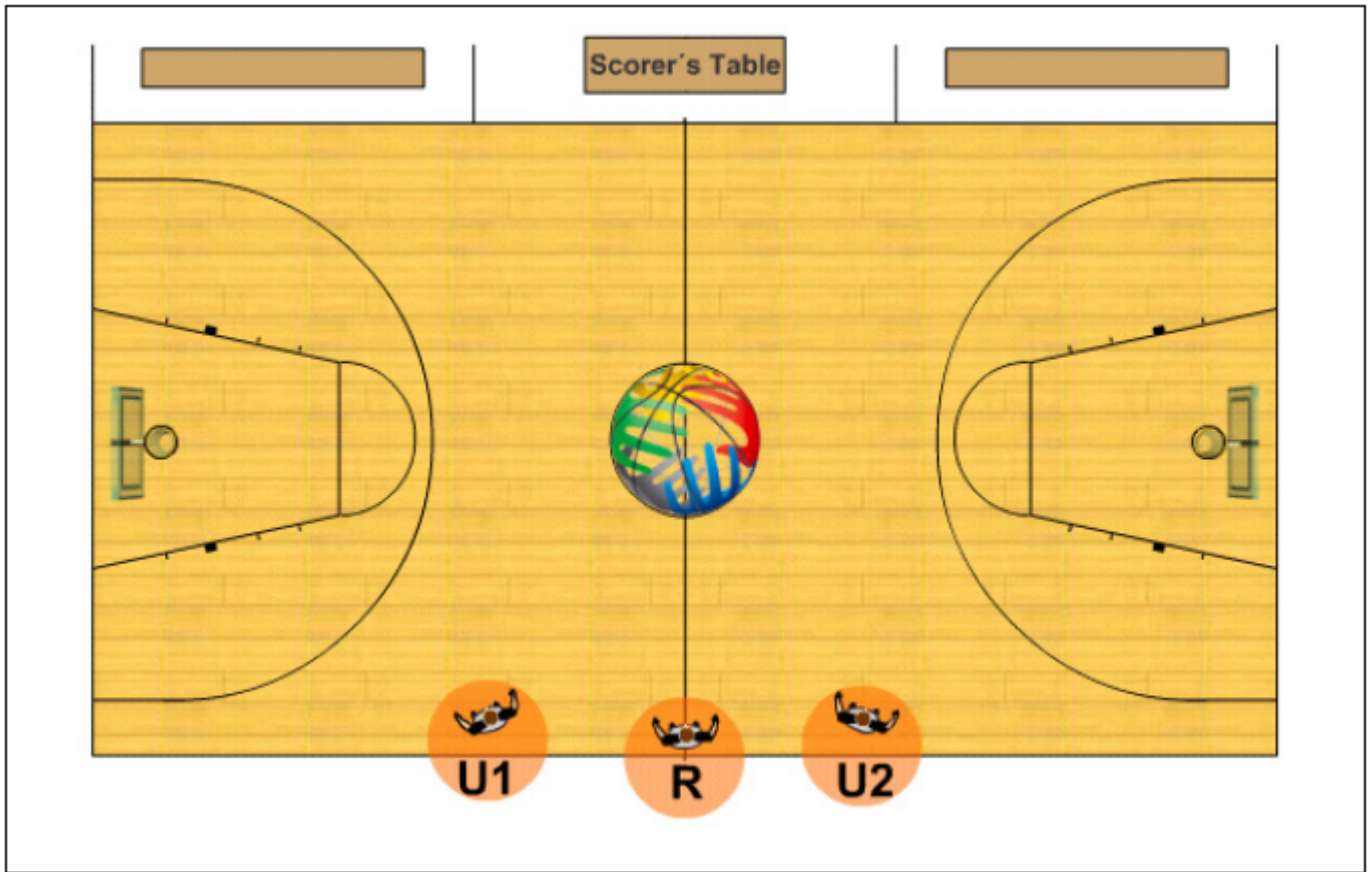

Obrázek 1: Postavení rozhodčích před utkáním a během poločasu

A. Všichni tři rozhodčí stojí u postranní čáry na protější straně hřiště od stolku zapisovatele (**Scorer´s table**).

B. První rozhodčí **R** (referee) stojí na průsečíku středové čáry a postranní čáry.

C. Druhý rozhodčí **U1** (umpire 1) stojí přibližně tři (3) metry nalevo od prvního rozhodčího a dohlíží nad rozcvičováním družstva v levé polovině hřiště.

D. Druhý rozhodčí **U2** (umpire 2) stojí přibližně tři (3) metry napravo od prvního rozhodčího a dohlíží nad rozcvičováním družstva v pravé polovině hřiště.

E. Deset (10) minut před začátkem utkání první rozhodčí dojde ke stolku zapisovatele, aby se přesvědčil, zda jsou správně zapsány sestavy obou družstev a vyznačeny zahajovací pětky družstev.

F. Šest (6) minut před začátkem utkání první rozhodčí zapíská a zajistí, že se všichni hráči vrátí do území lavičky svého družstva k představení obou družstev.

G. Po představení hráčů první rozhodčí - **R** zapíská a signalizuje tři (3) minuty zbývající do zahájení utkání.

H. Dvě (2) minuty před začátkem utkání všichni rozhodčí přejdou ke stolku zapisovatele rozhodčích.

I. Jednu minutu a třicet vteřin (1:30) před zahájením utkání první rozhodčí - **R** zapíská a vyzve tím hráče k okamžitému návratu do území laviček jejich družstva.

J. Stejné postavení rozhodčí zaujmou i při rozcvičování družstev během poločasu.

2.2 Základní postavení na hřišti

V systému rozhodování se třemi rozhodčími se musí všichni rozhodčí stále snažit udržet si navzájem takové postavení na hřišti, které odpovídá širokému trojúhelníku. Zároveň se změnou pozice míče na hřišti, nebo pokud dojde ke změně v držení míče mezi družstvy, se musí rozhodčí snažit zachovat toto trojúhelníkové postavení i během jejich přesunu do nových pozic.

2.3 Rozskok na začátku utkání

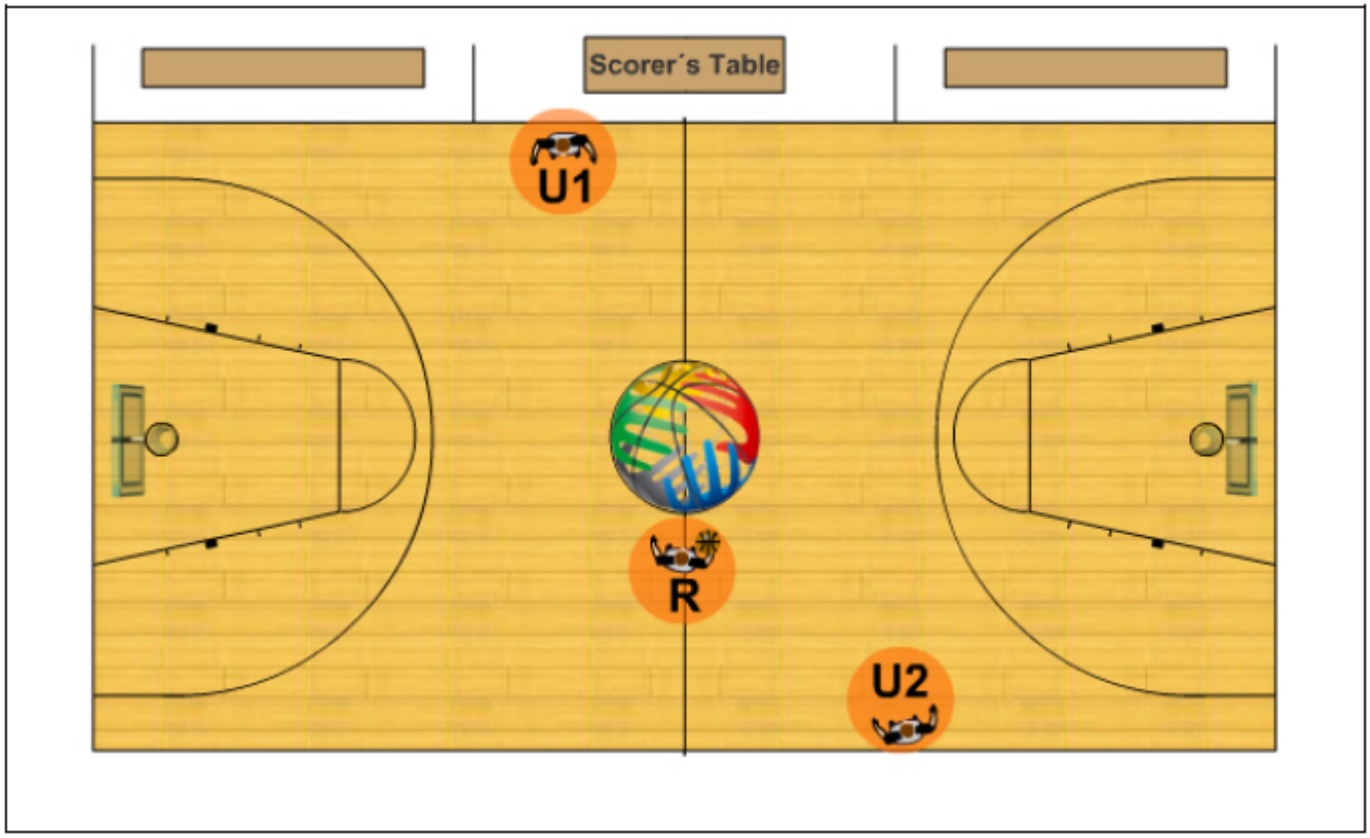

Obrázek 2: Rozskok na začátku utkání

A. První rozhodčí **R** je odpovědný za provedení rozskoku čelem ke stolku zapisovatele.

B. Zbylí rozhodčí zaujmou postavení každý na jedné z postranních čar. **U1** stojí na postranní čáře u stolku zapisovatele, na úrovni hranice území lavičky a středové čáry; **U2** stojí na úrovni hranice území lavičky družstva.

C. Odpovědnost **U1**:

1. Odpískání nového rozskoku, v případě špatně hozeného rozskoku nebo přestupku skákajících hráčů.
2. Dání signálu k puštění hodin hry v okamžiku, kdy je míč dovoleně udeřen.

D. Odpovědnost **U2**:
Pozoruje zbývajících osm (8) hráčů, kteří se aktivně neúčastní rozskoku.

2.4 Rozskok na začátku utkání, hra jde vpravo od prvního rozhodčího

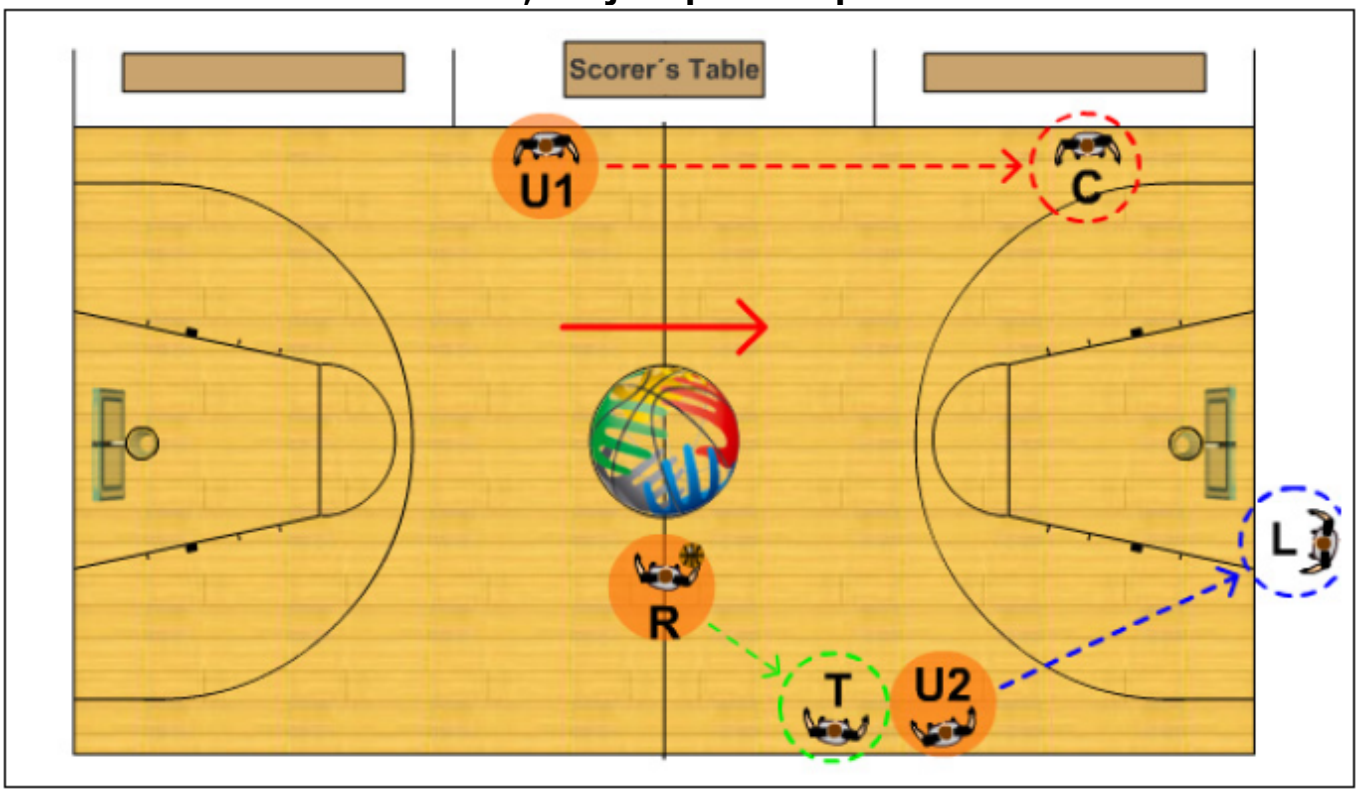

Obrázek 3: **Rozskok - hra jde vpravo od prvního rozhodčího**

A. **U2** se stane **L**.
B. **U1** se stane **C**.
C. První rozhodčí - **R** se přesune k postranní čáře, na místo **U2** a stane se **T.**

2.5 Rozskok na začátku utkání, hra jde vlevo od prvního rozhodčího

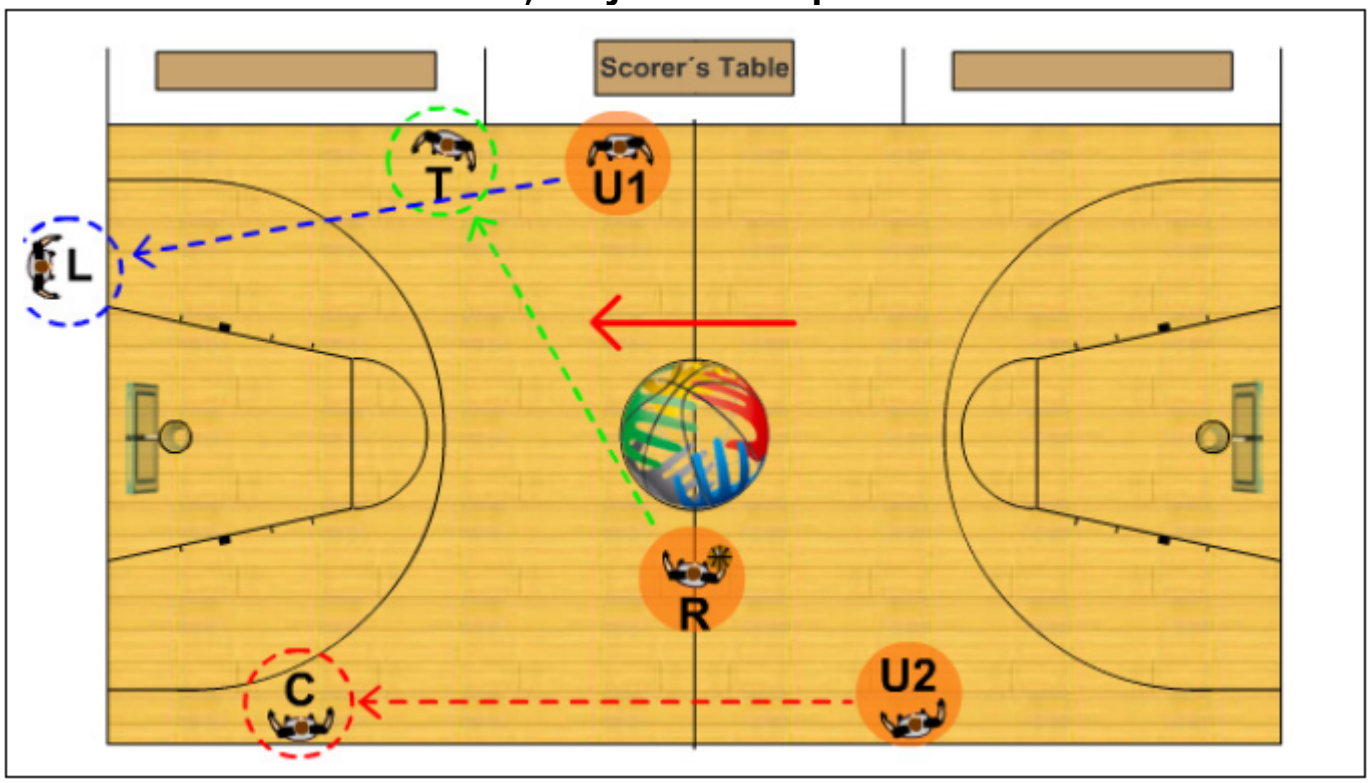

Obrázek 4: **Rozskok - hra jde vpravo od prvního rozhodčího**

D. **U2** se stane **L**.
E. **U1** se stane **C**.
F. První rozhodčí - **R** se přesune k postranní čáře, na místo **U2** a stane se **T.**

3. Postavení a odpovědnost rozhodčích

3.1 Základní pokrytí hřiště

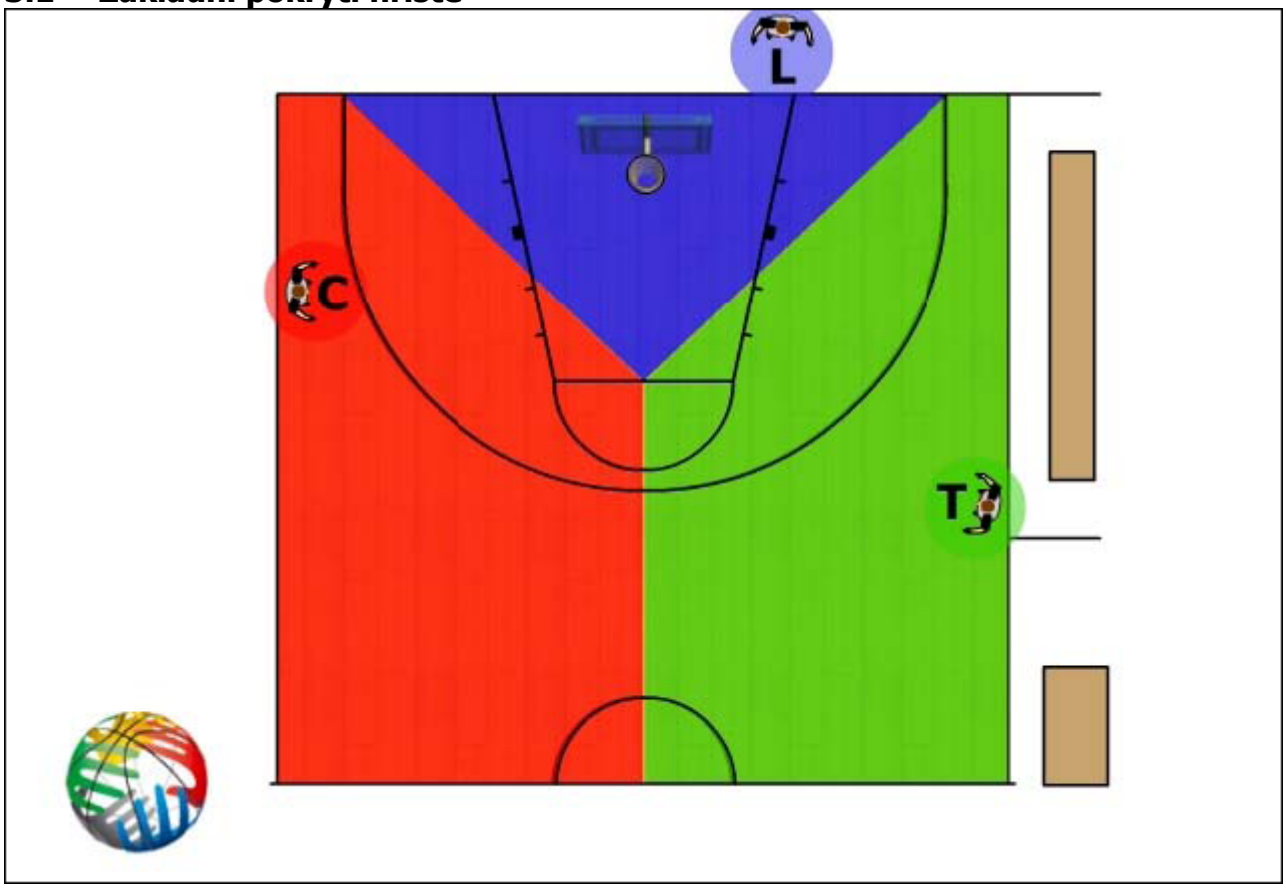

Obrázek 5: **Základní pokrytí hřiště**

3.2 Základní pokrytí

A. Za hru v blízkosti míče, pokud se odehrává v území konkrétního rozhodčího.

B. Za hráče mimo hru kolem míče v území konkrétního rozhodčího, pokud je míč v jiném území, než je rozhodčí.

C. **C** stojí dva (2) metry za prodlouženou čarou trestného hodu směrem ke koši. V případě potřeby se pohybuje na hřišti směrem ke koncové čáře.

D. **T** zaujímá postavení na okraji území lavičky družstva. V případě potřeby se pohybuje na hřišti směrem ke koncové čáře.

E. Při vhazování, před podáním míče hráči, si příslušný rozhodčí ověří, že dva rozhodčí jsou na stejné straně jako míč.

3.3 Určený prostor rozhodčích

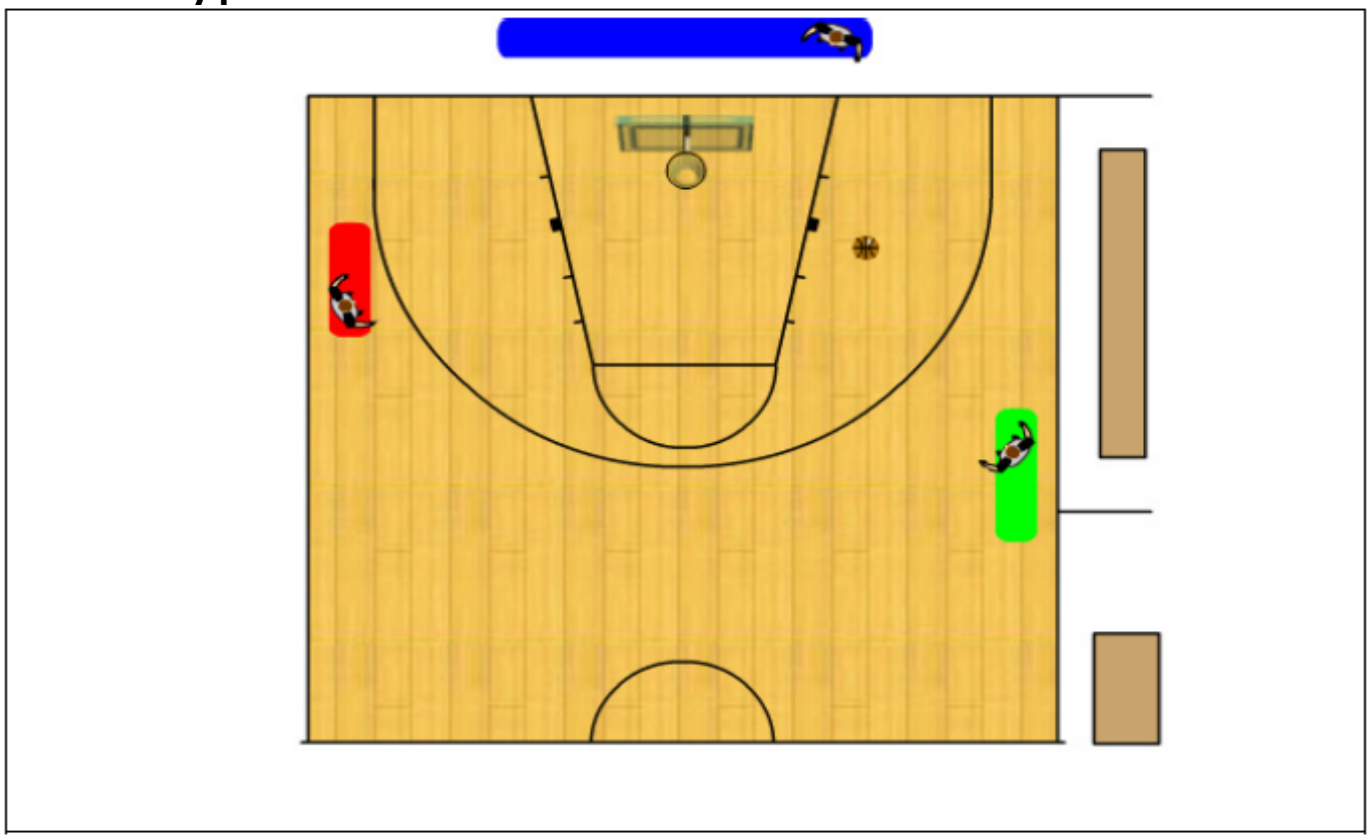

Obrázek 6: **Míč na straně stolku zapisovatele**

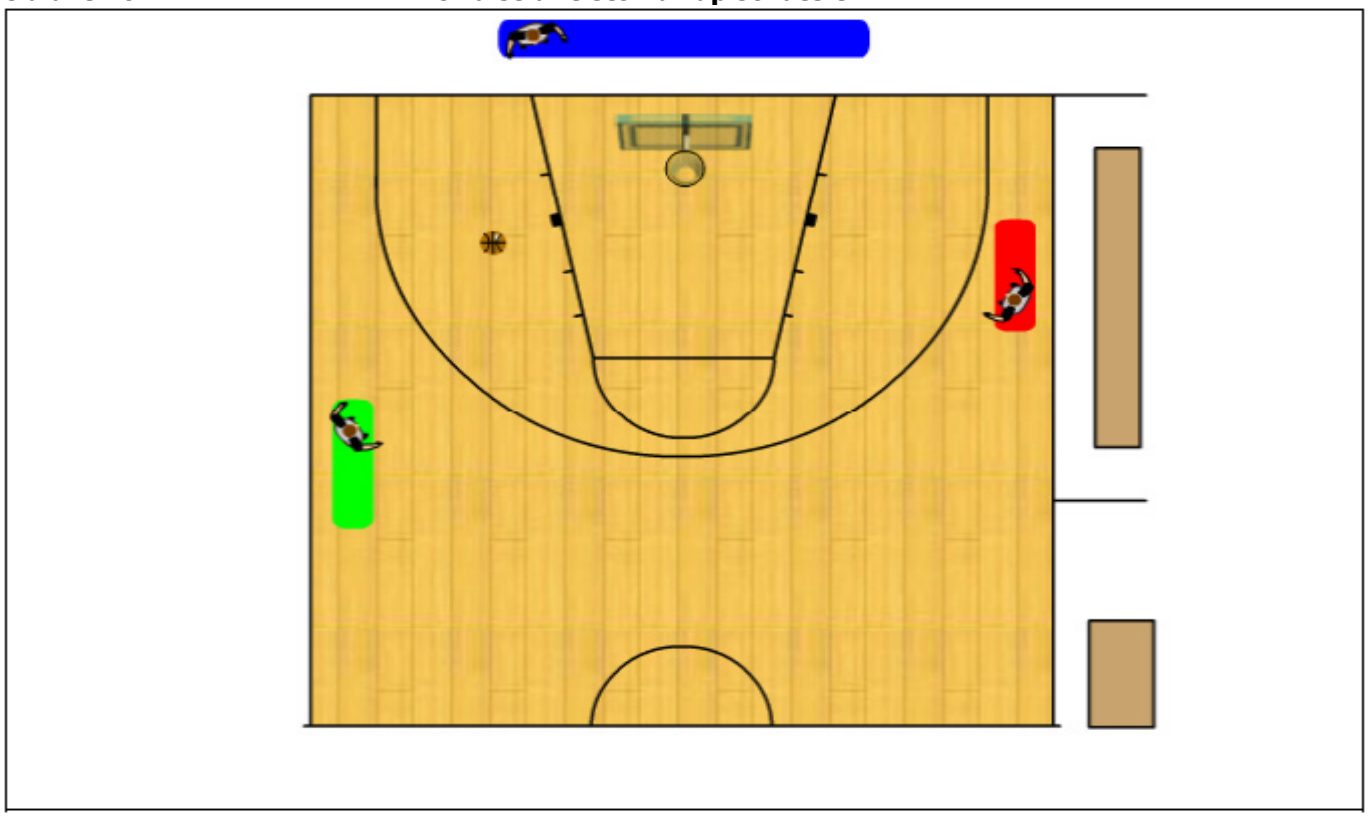

Obrázek 7: **Míč na protější straně stolku zapisovatele**

A. Určený prostor rozhodčích, když je míč na straně stolku zapisovatele (obr. 6).

B. Určený prostor rozhodčích, když je míč na protější straně stolku zapisovatele (obr.7).

V principu, rozhodčí vykonávají svou činnost v označených určených prostorách. Nicméně, kdykoli je potřeba, rozhodčí se mohou pohnout do postavení mimo vyznačené určené prostory pro lepší pokrytí specifických herních situací.

3.4 Základní pokrytí – míč v přední polovině hřiště (na straně stolku zapisovatele nebo naproti)

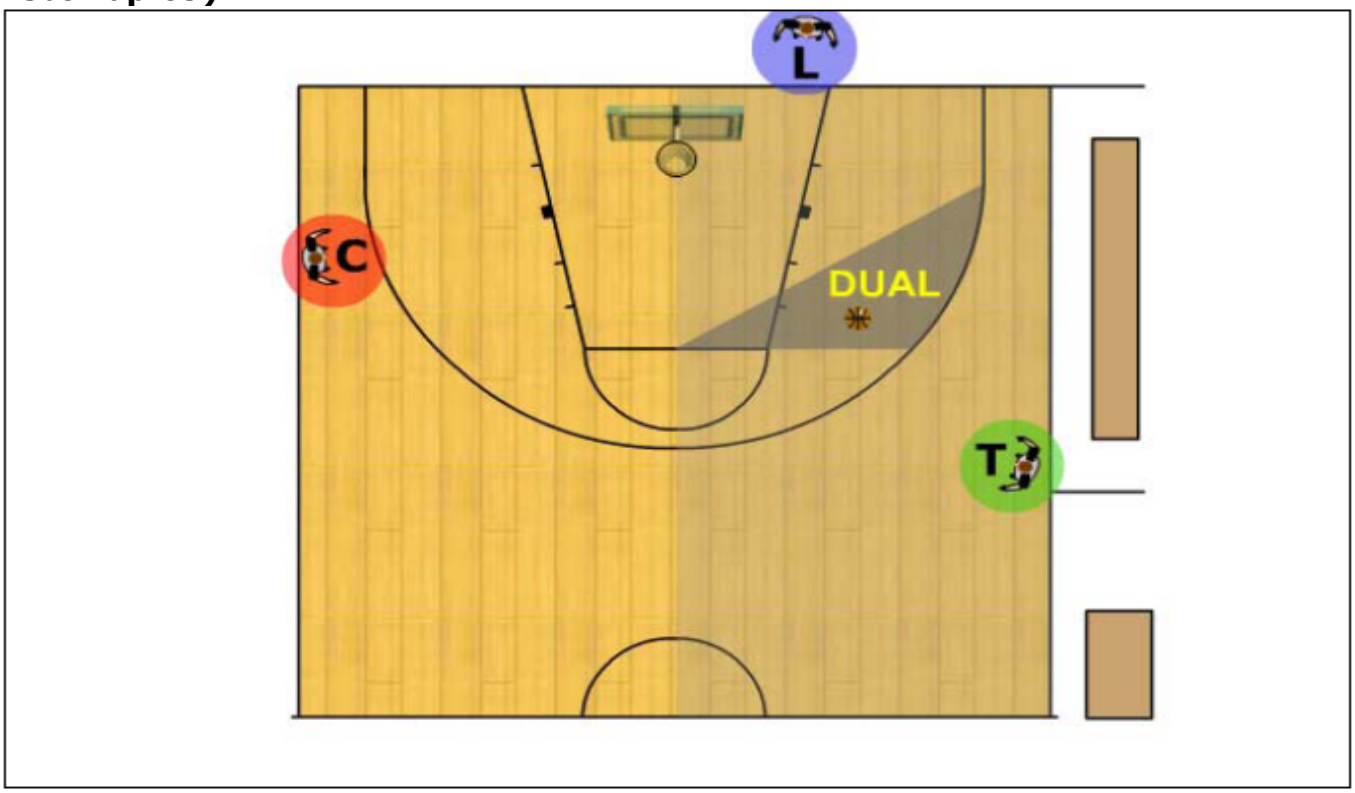

Obrázek 8: **Míč na straně stolku zapisovatele**

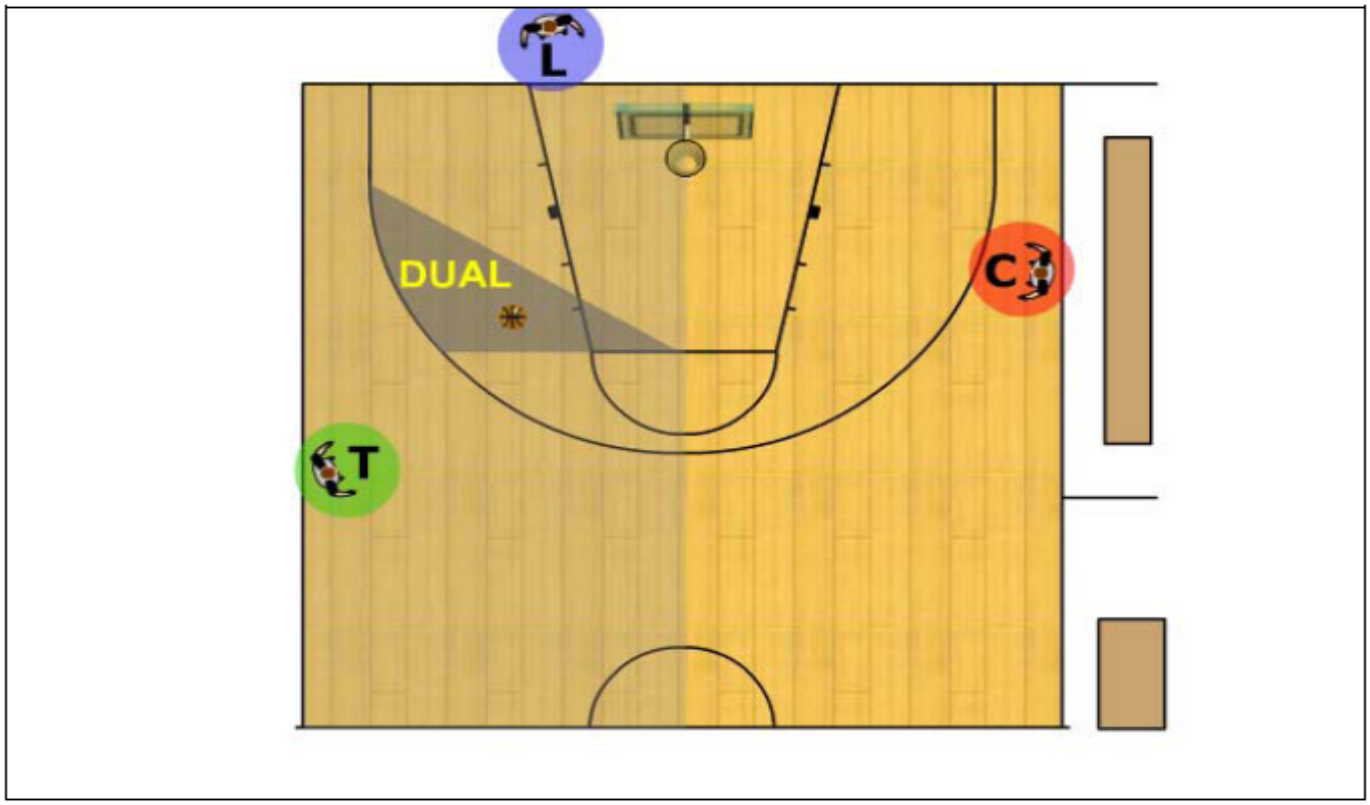

Obrázek 9: **Míč na protější straně stolku zapisovatele**

A. Každý rozhodčí je odpovědný za konkrétní území v rámci základního pokrytí hřiště.

B. Pokud se míč nachází v území rozhodčího v rámci základního pokrytí hřiště, je tento rozhodčí odpovědný za chyby a přestupky v blízkosti míče.

C. Pokud se míč nenachází v území rozhodčího v rámci základního pokrytí hřiště, pak je tento rozhodčí zodpovědný za všechny hráče v tomto území.

D. Zdvojení pokrytí území platí pro další dva rozhodčí.

3.5 Základní pohyb, když je míč přihráván nebo je s ním driblováno z jedné strany na druhou (rotace)

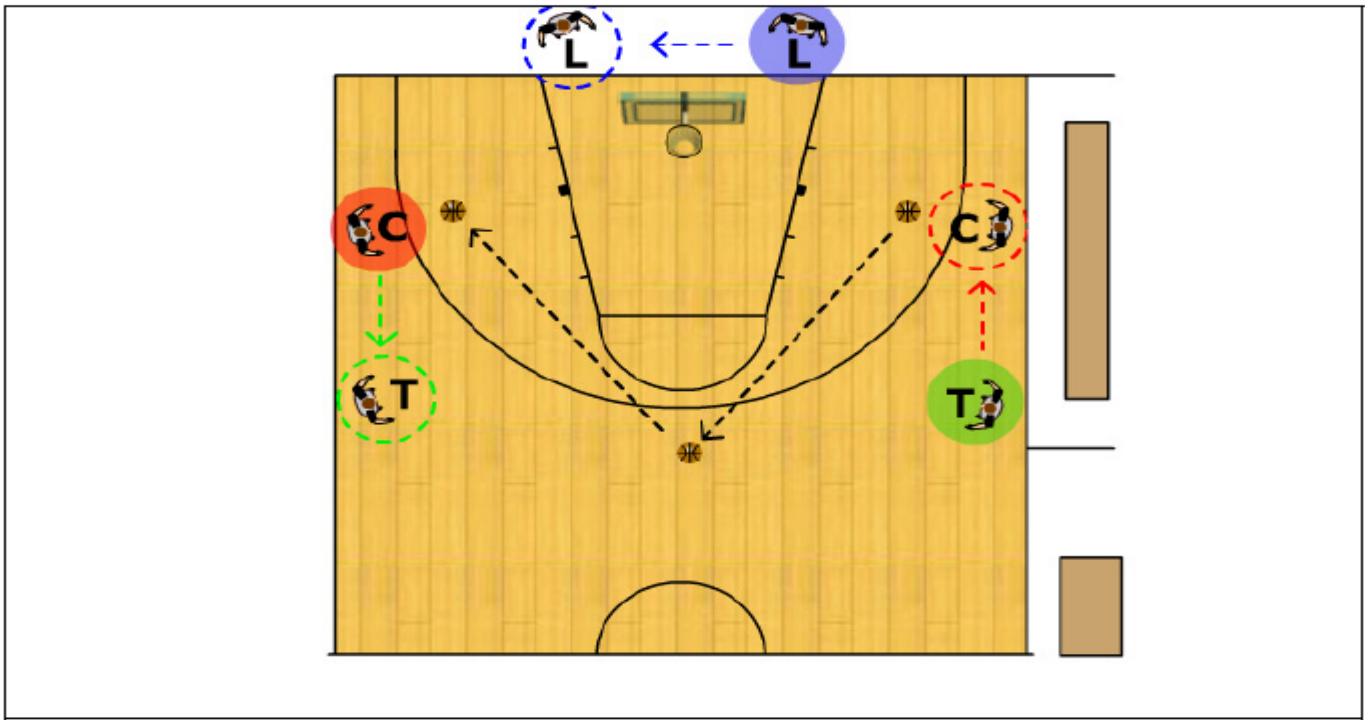

Obrázek 10: **Míč jde na protější stranu stolku zapisovatele**

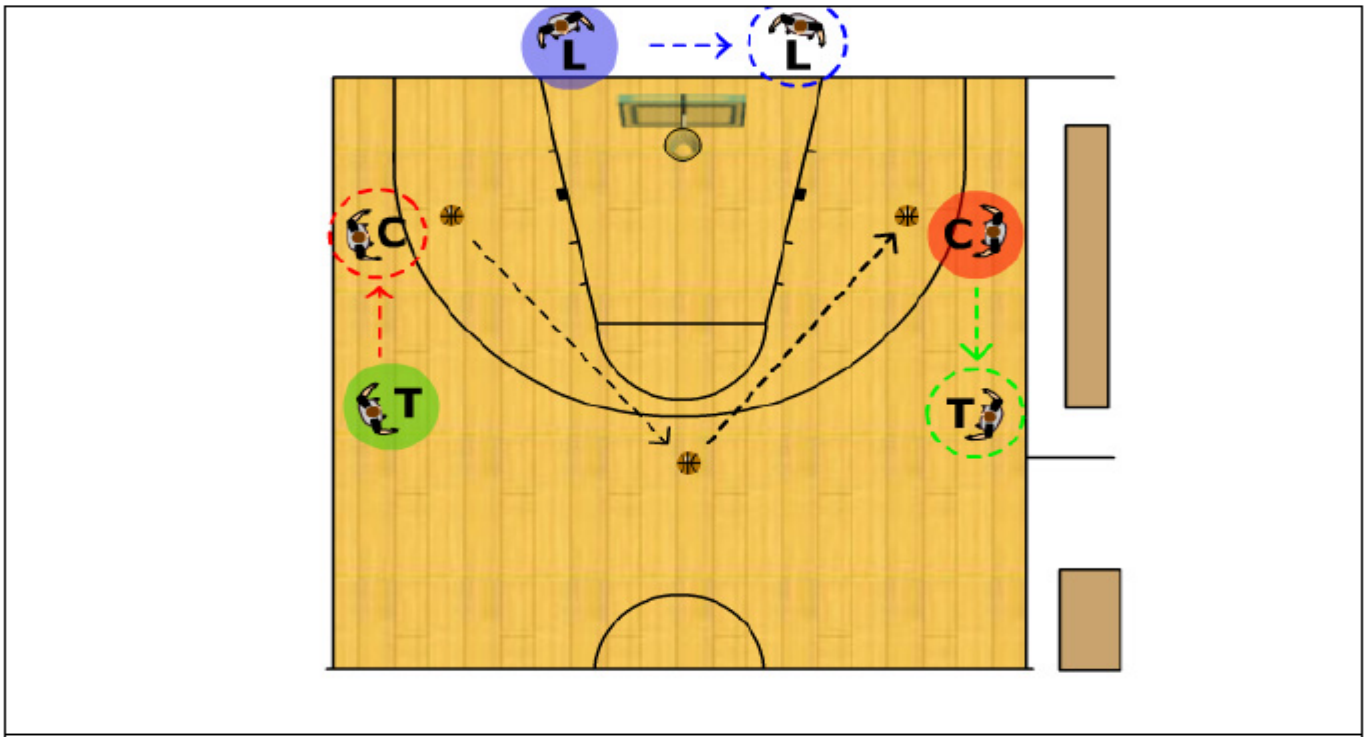

Obrázek 11: **Míč jde na stranu stolku zapisovatele**

A. **L** se přesunuje na stranu míče, když je míč přihrán na protější stranu stolku zapisovatele nebo když se míč pohybuje za prodlouženou čarou trestných hodů v blízkosti **C**. Výjimka v tomto pohybu nastane při rychlé střelbě nebo nájezdu přímo na koš.

B. **L** je zodpovědný za zahájení rotace a má stále zodpovědnost za podkošové hráče i během přesunu přes vymezené období.

C. **C** se přesune do zadní pozice.

D. **T** se přesune do střední pozice.

E. Visuální kontakt je velice důležitý. **C** a **T** musí být bdělí a být si vědomi změny postavení, kterou zahájil **L**.

3.6 Základní pohyb když jde míč směrem ke koši

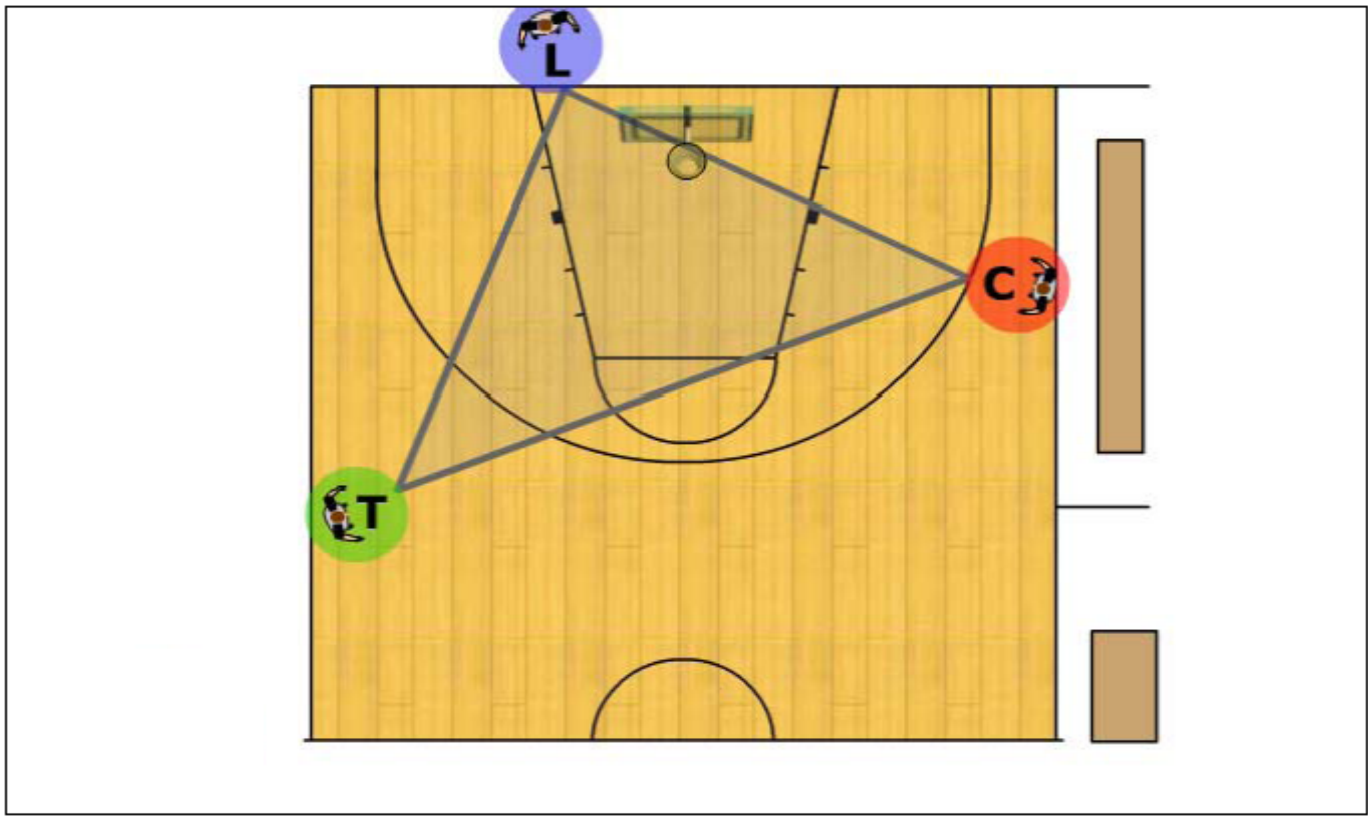

Obrázek 12: **Normální hra**

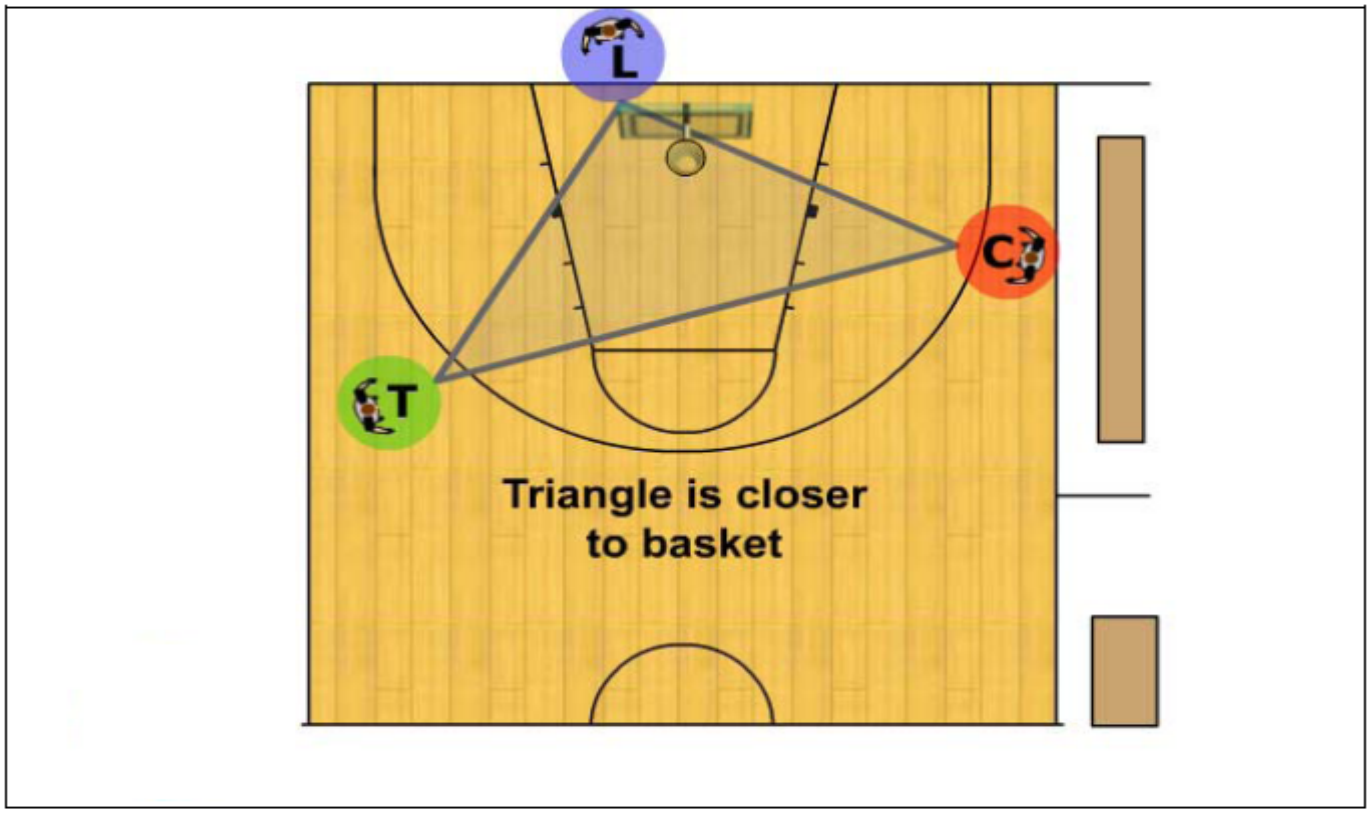

Obrázek 13: **Hra míří ke koši**

Když hra míří ke koši:

A. **L** se pohybuje s míčem.
B. **C** stojí dva (2) metry od prodloužené čáry trestného hodu směrem ke koši.
C. **T** se pohybuje směrem dolů ke koši.
D. Trojúhelník mezi rozhodčími se zmenšuje.

3.7 Základní pohyb když jde míč ze zadní poloviny do přední poloviny hřiště (přechod)

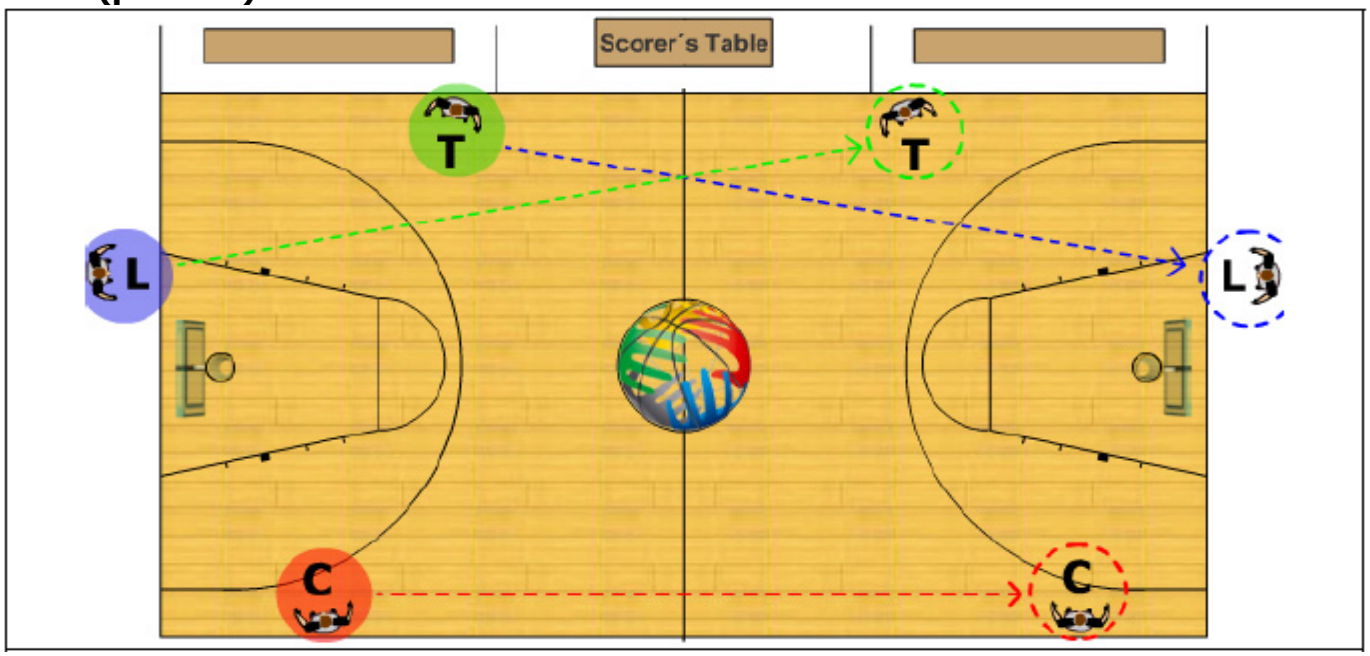

Obrázek 14: **Pohyb při přechodu**

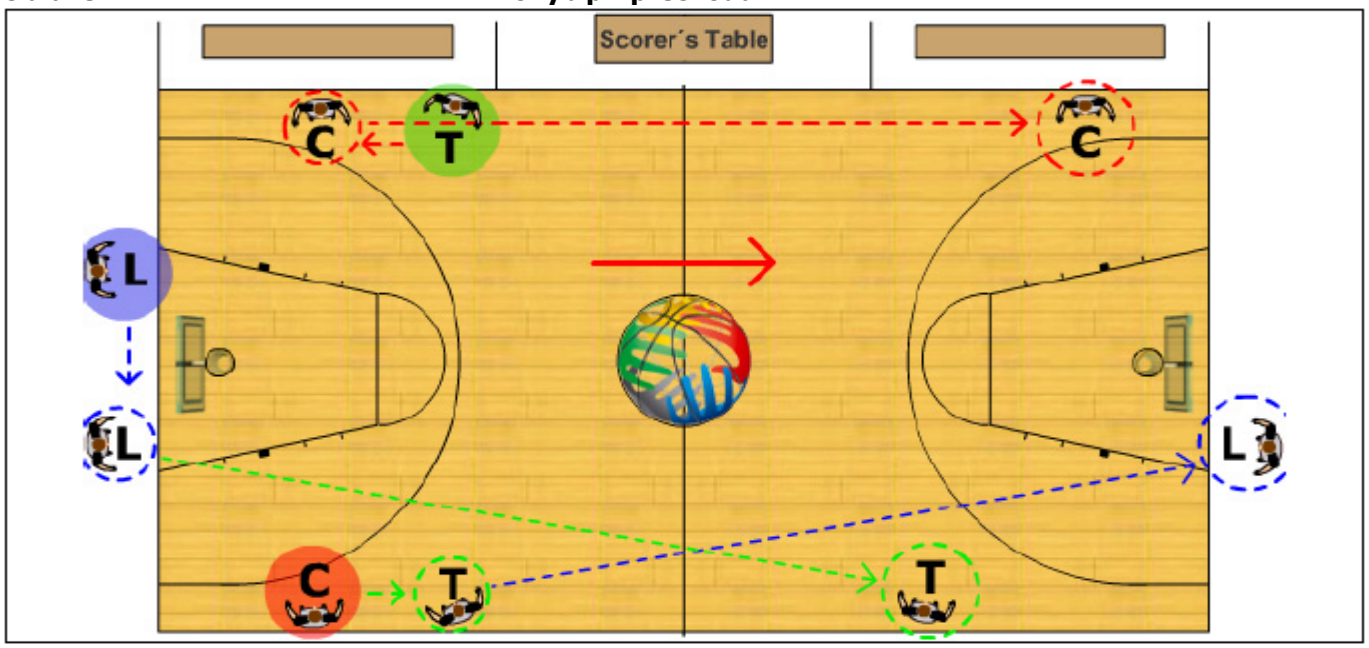

Obrázek 15: **Pohyb při přechodu po rotaci**

A. **T** se stává novým **L** a je zodpovědný za:
1. Pokrytí koncové čáry.
2. Hru směřující k němu.
3. Podkošové hráče, i když se pohybují napříč vymezený územím.
4. Určování rotace.

B. **C** pokračuje jako **C** při přechodu (7-10 metrů od nového **T**) a je zodpovědný za:
1. Všechny přestupky a chyby na jeho straně v území mezi dvěma vrcholy dvou (2) polokruhů (území pro trestné hody).
2. Pokrytí míče a rychlou asistenci novému **L** při rychlém protiútoku.
3. Pokrytí míče, jestliže míč jde do koše z jeho strany.

C. **L** se stane novým **T** a je zodpovědný za:
1. Určenou novou postranní čáru.
2. Pokrytí hry za rychlým protiútokem.
3. Všechny hráče v zadní polovině dokud nepřejdou do přední poloviny hřiště.

3.8 Základní pohyb během „pressingové" obrany

Rozhodčí musí udržovat pokrytí hry používáním rozsáhlého trojúhelníku v území činnosti. **T** je zodpovědný za počítání osmi (8) vteřin v zadní polovině a bude pokrývat herní činnost, vždy s respektováním možnosti rychlé změny. **C** a **T** se pohybují s rychlostí míče. **C** by mohl být v takovém postavení, aby mohl asistovat **T** při přestupcích na středové čáře. **L**, jehož postavení je poblíž středové čáry, bude zajišťovat rychlý protiútok a dlouhé přihrávky do přední poloviny. Všichni rozhodčí musí být v pohybu a být bdělí, aby se vyvarovali chyb.

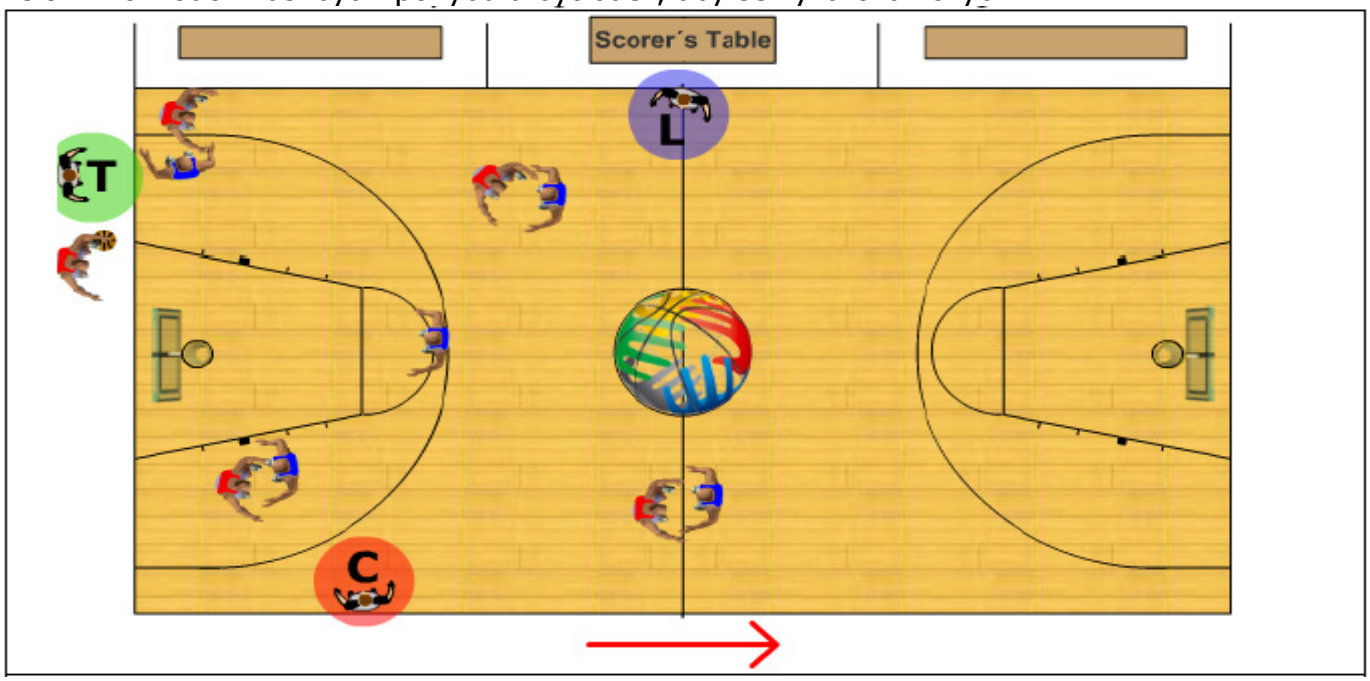

Obrázek 16: **Všichni hráči v zadní polovině hřiště**

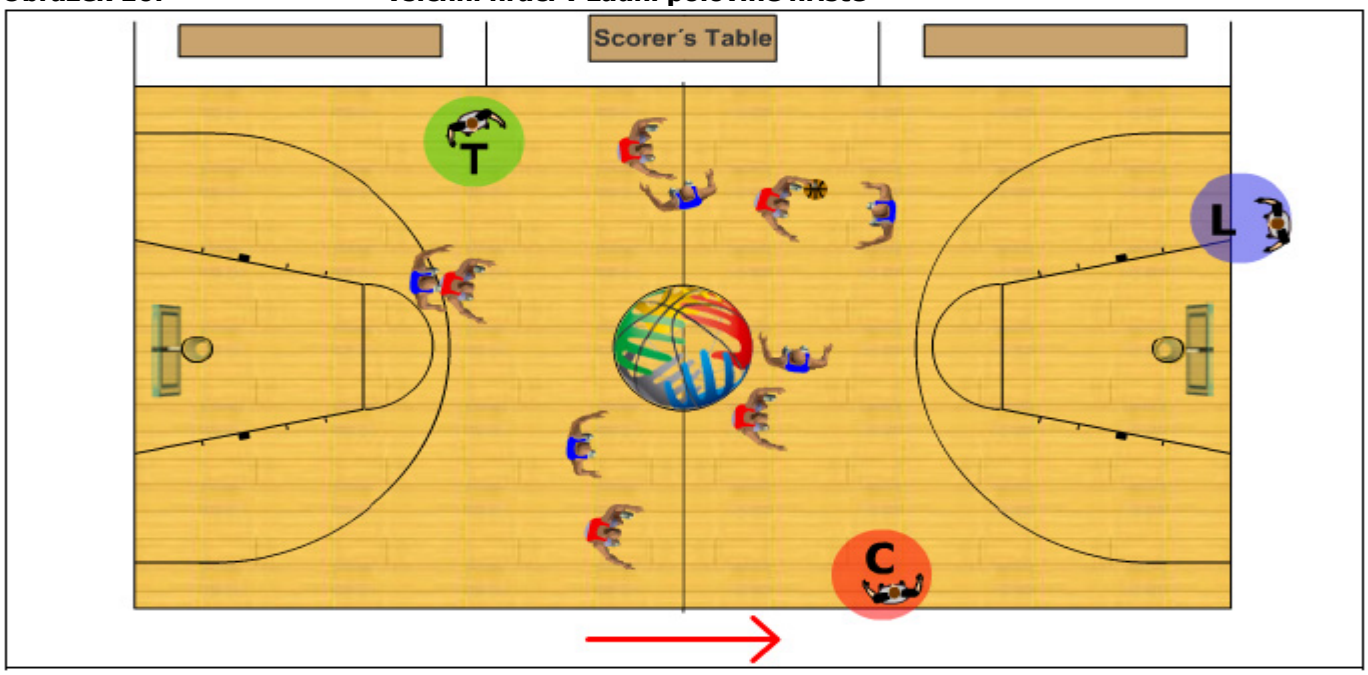

Obrázek 17: **Hráči v v přední a zadní polovině hřiště**

3.8.1 Všichni hráči v zadní polovině hřiště

A. **C** a **T** pokrývají hru v zadní polovině.

B. **L** zaujímá postavení poblíž středové čáry, má přehled o všech hráčích.

3.8.2 Hráči v přední a zadní polovině hřiště

A. **C** a **T** pokrývají hru v zadní polovině.

B. **L** zaujímá postavení poblíž středové čáry, má přehled o všech hráčích.

C. Jestliže je „pressingová" obrana na slabé straně, **C** může rotovat směrem ke středové čáře, aby dobře pokryl hru.

4. Vhazování ze zázemí

4.1 Pokrytí území při vhazování ze zázemí

A. **L** je zodpovědný za koncovou čáru v přední polovině. okrývají hru v zadní polovině.

B. **C** zodpovědný za postranní čáru hřiště, která je bližší jeho postavení.

C. **T** je zodpovědný za postranní čáru bližší jeho postavení a za koncovou čáru v zadní polovině hřiště.

4.2 Vhazování za koncovou čárou, míč jde do zadní poloviny

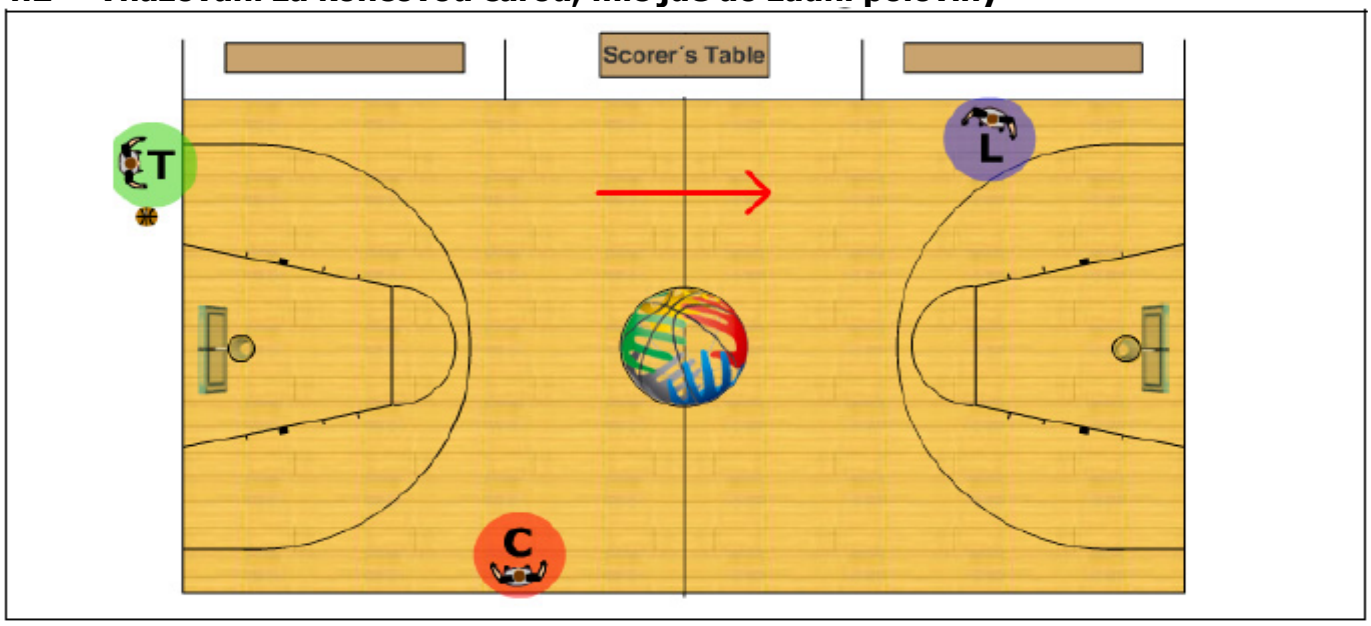

Obrázek 18: **Strana stolku zapisovatele**

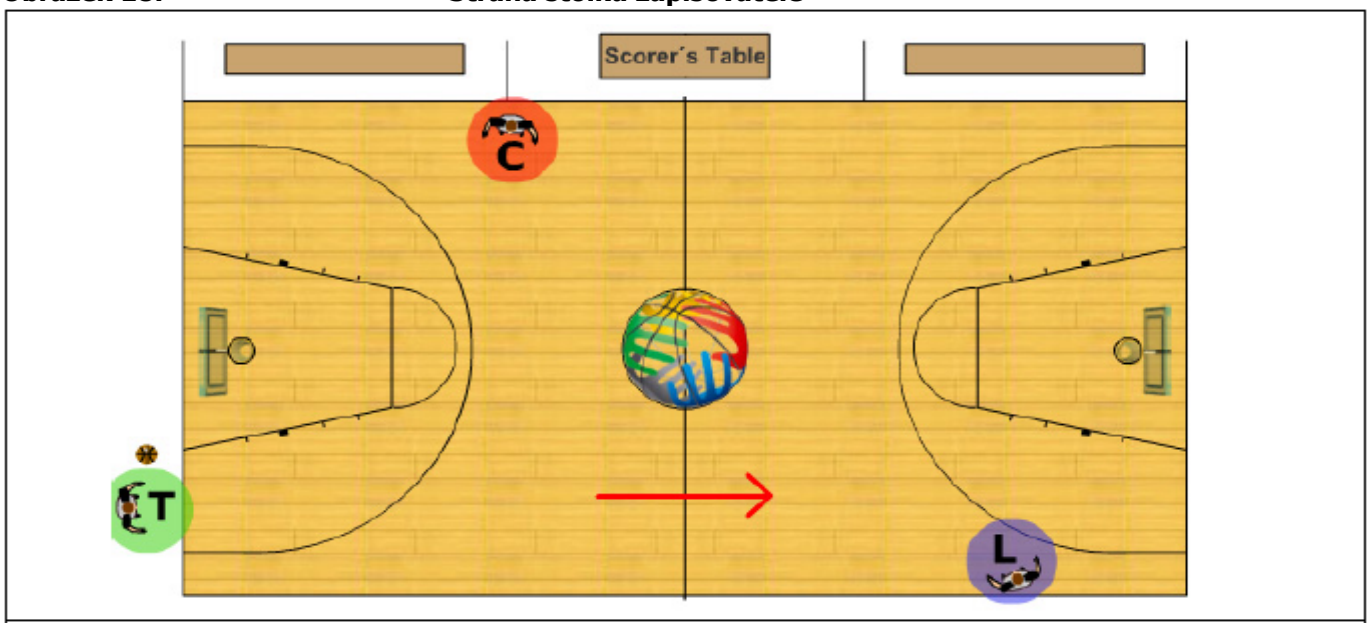

Obrázek 19: **Strana proti stolku zapisovatele**

A. **T** podává míč ke vhazování ze zázemí. Jestliže se vhazuje za koncovou čarou blíže straně stolku zapisovatele, **T** stojí mezi hráčem s míčem a postranní čarou na straně stolku zapisovatele. Jestliže probíhá vhazování za koncovou čarou na protější straně stolku zapisovatele, **T** stojí mezi vhazujícím hráčem a touto postranní čarou. **T** a **L** jsou vždy na stejné straně jako míč.

B. **C** zaujme postavení 7-10 metrů od **T** a je připraven odhadnout pohyb hráčů při přihrávce. **C** je vždy na protější straně vůči **T** a **L**.

C. **L** stojí na prodloužené čáře trestného hodu v přední polovině hřiště a je připraven odhadnout pohyb hráčů na hřišti.

D. **L** se nepřesouvá na stranu míče až do okamžiku, kdy se do přední poloviny hřiště dostanou kromě míče i všichni hráči.

4.3 Vhazování za postranní čarou, míč jde do přední poloviny hřiště nebo v ní zůstává

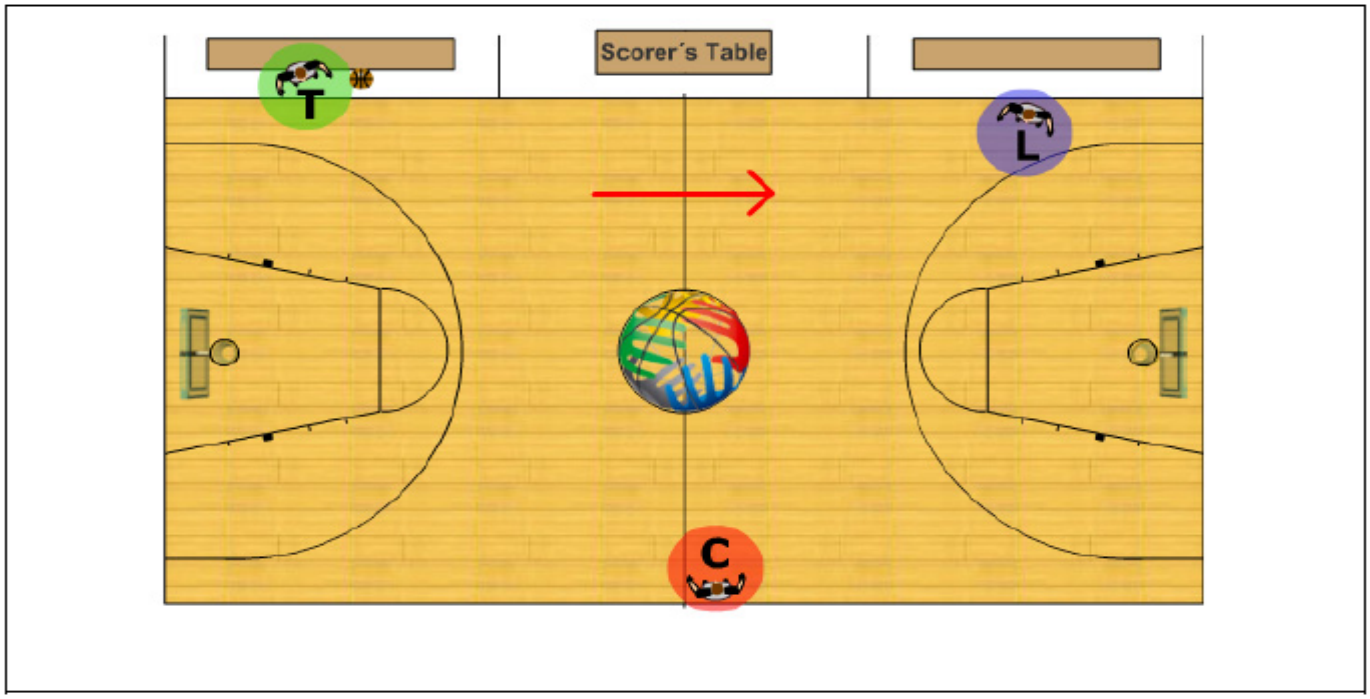

Obrázek 20: **Strana stolku zapisovatele**

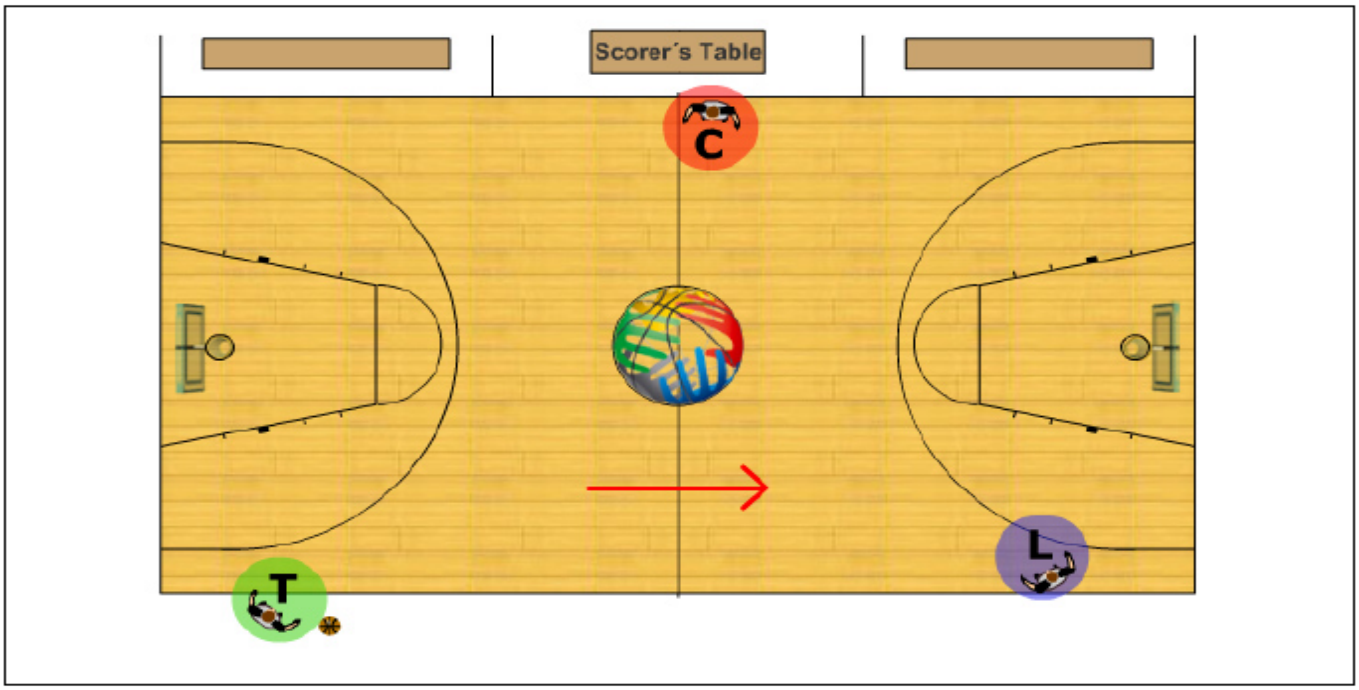

Obrázek 21: **Strana proti stolku zapisovatele**

A. **T** podává míč ke vhazování a zůstává **T**.
B. **C** zaujme postavení 7-10 metrů od **T** a je připraven odhadnout pohyb hráčů při přihrávce a zůstává **C**.
C. **L** stojí na prodloužené čáře trestného hodu v přední polovině hřiště a je připraven odhadnout pohyb hráčů na hřišti.
D. Jestliže jde míč (jako výsledek vhazování) v zadní nebo přední polovině hřiště do zámezí na straně **T** zůstává tento rozhodčí ve své pozici a dále podává míč ke vhazování.
E. **L** se nepřesouvá na stranu míče až do okamžiku, kdy se do přední poloviny hřiště dostanou kromě míče i všichni hráči.

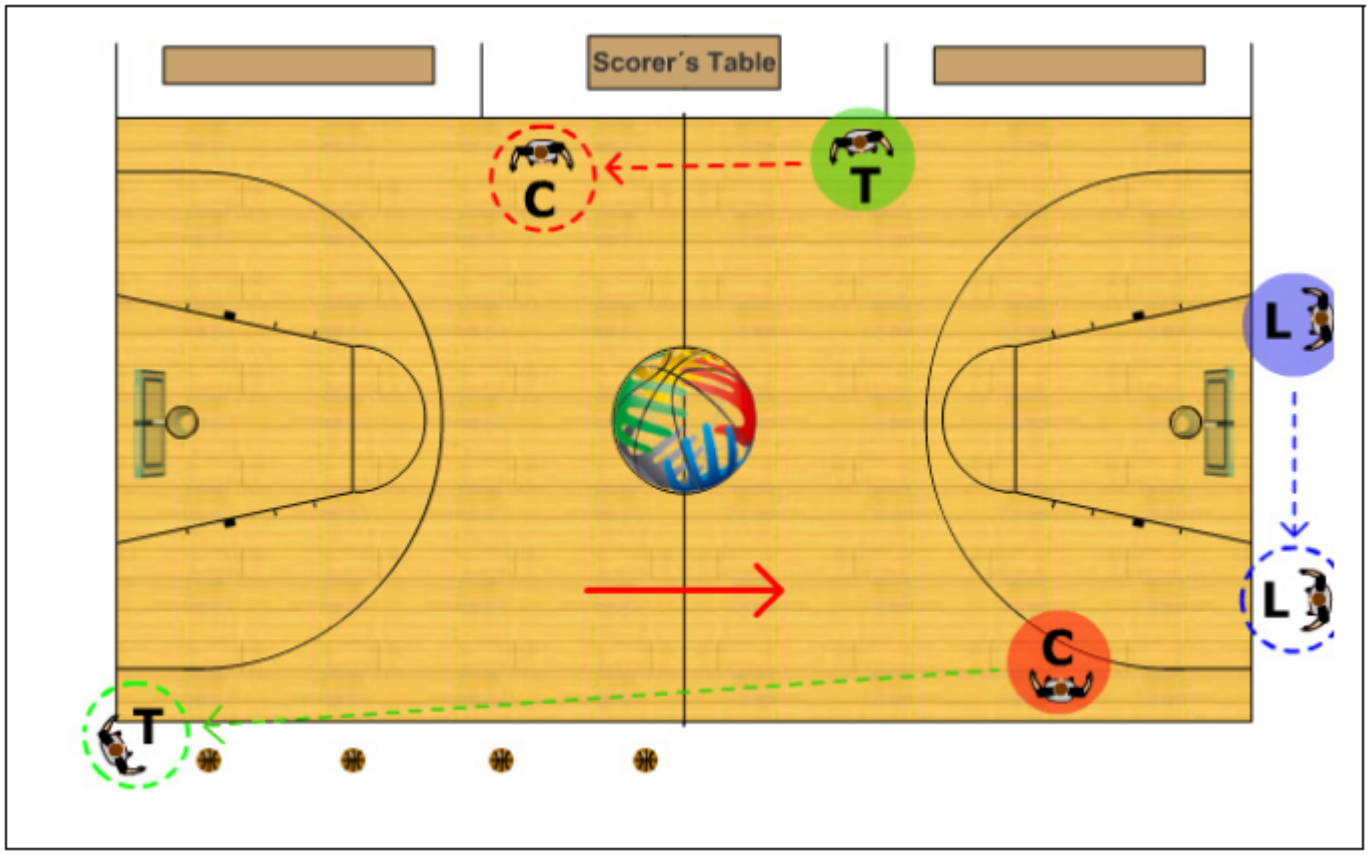

Obrázek 22: **Strana proti stolku zapisovatele**

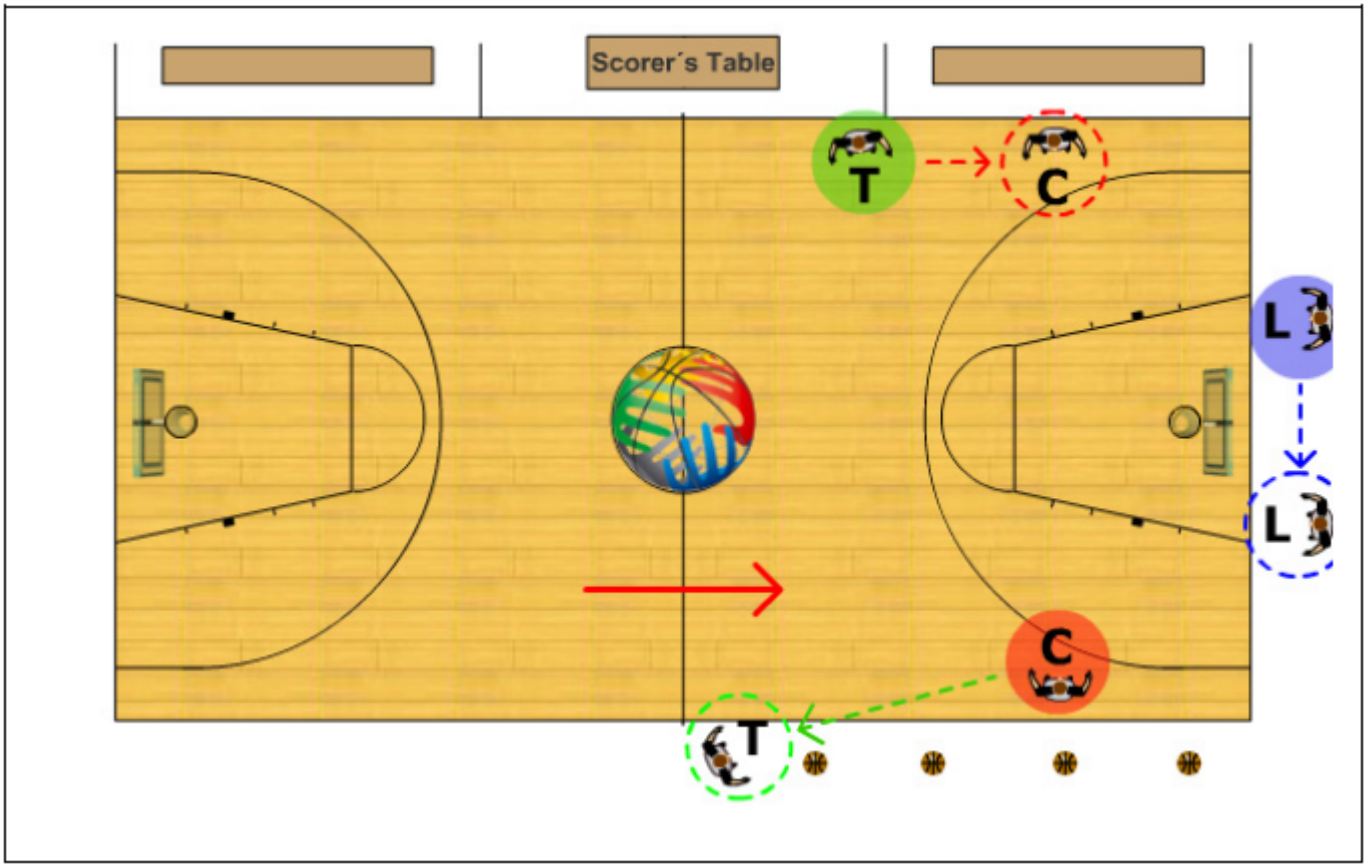

Obrázek 23: **Strana proti stolku zapisovatele**

A. **C** píská míč v zázemí, přechází do místa, aby podal míč ke vhazování ze zámezí a stává se novým **T**.

B. **T** se přesune do nové **C** pozice.

C. **L** se přesouvá na stranu míče.

4.4 Vhazování za koncovou čarou v přední polovině hřiště, míč zůstává v přední polovině hřiště.

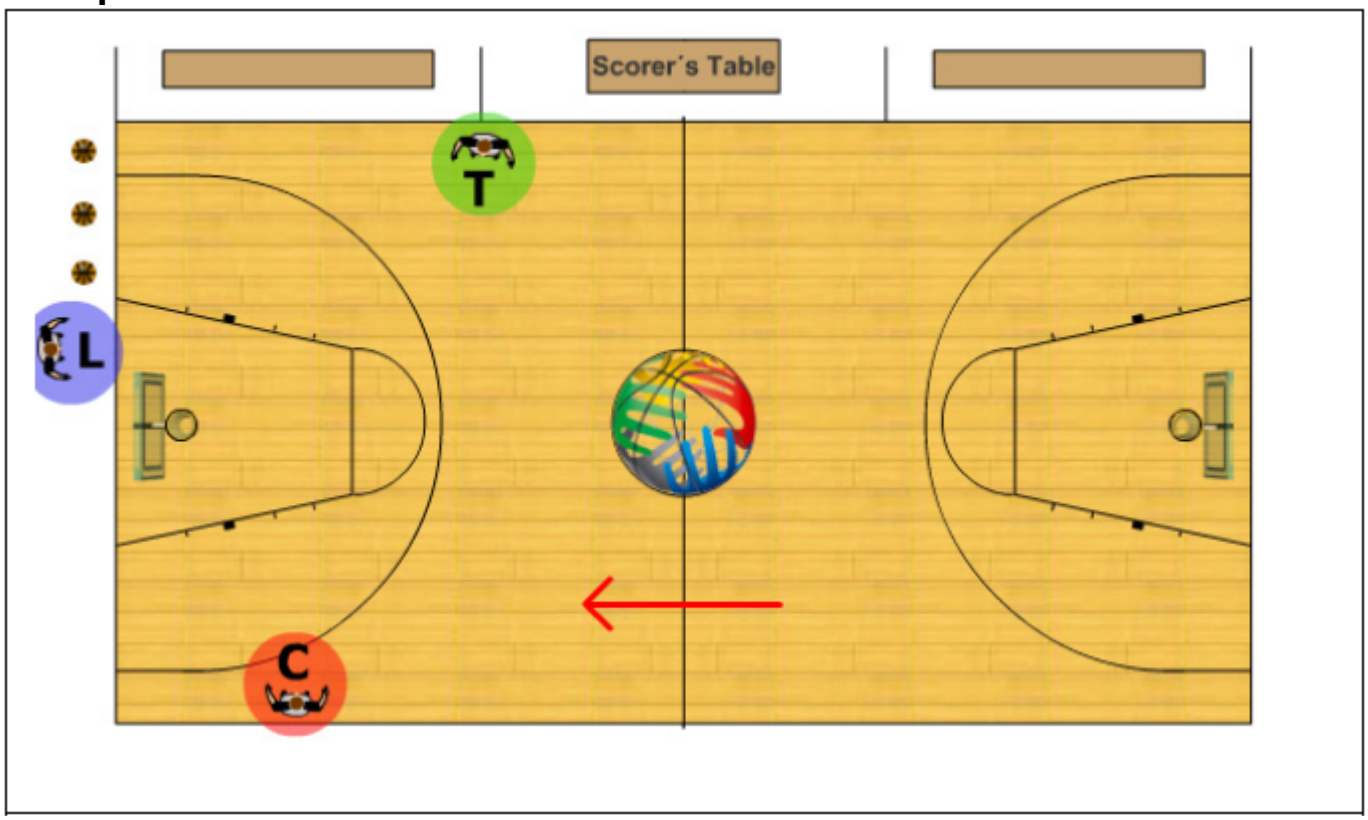

Obrázek 24: **Strana stolku zapisovatele**

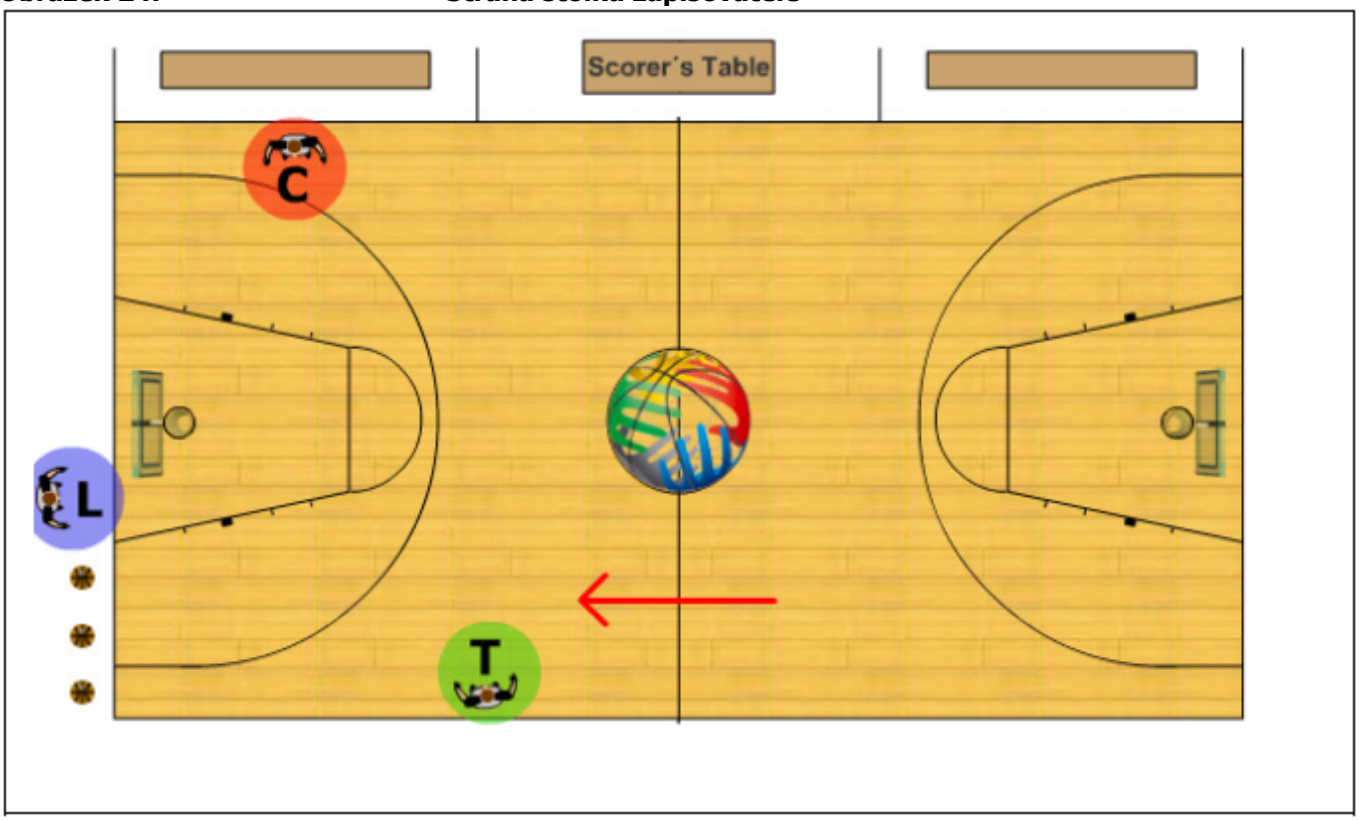

Obrázek 25: **Strana proti stolku zapisovatele**

A. **L** podává míč ke vhazování z postavení mezi vyhazujícím hráčem a košem.

B. **C** zaujme postavení dva (2) metry za prodlouženou čárou trestného hodu na příslušné straně hřiště.

C. **T** zaujme postavení na okraji území lavičky družstva.

5. Situace při střelbě

5.1 Střelba na koš a pokrytí doskakování

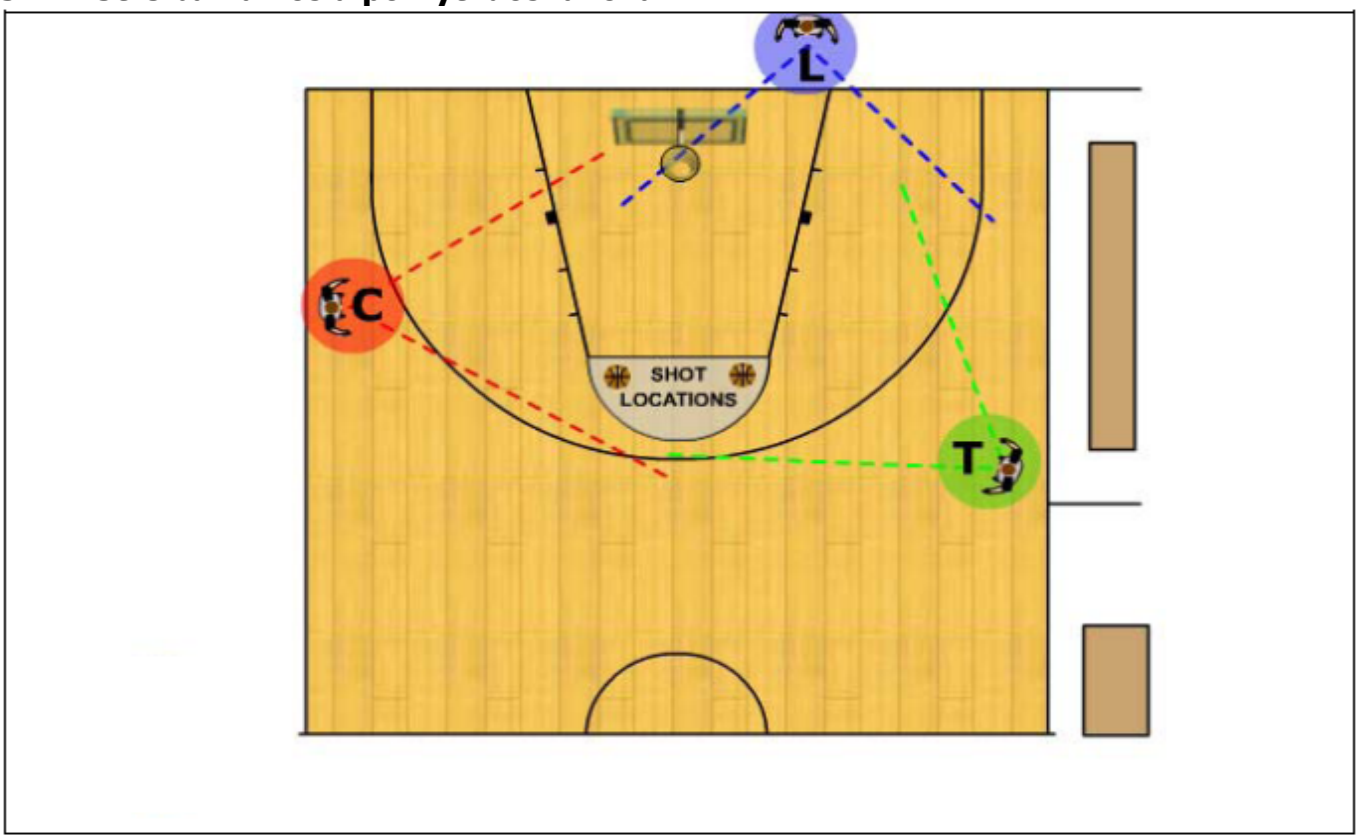

Obrázek 26: **Strana proti stolku zapisovatele**

A. **C** zodpovídá za střelbu z území vymezeného čarou trestného hodu a polokruhem.

B. **Z** je zodpovědný za střelbu z území vymezeného čarou trestného hodu a polokruhem na straně jemu bližší.

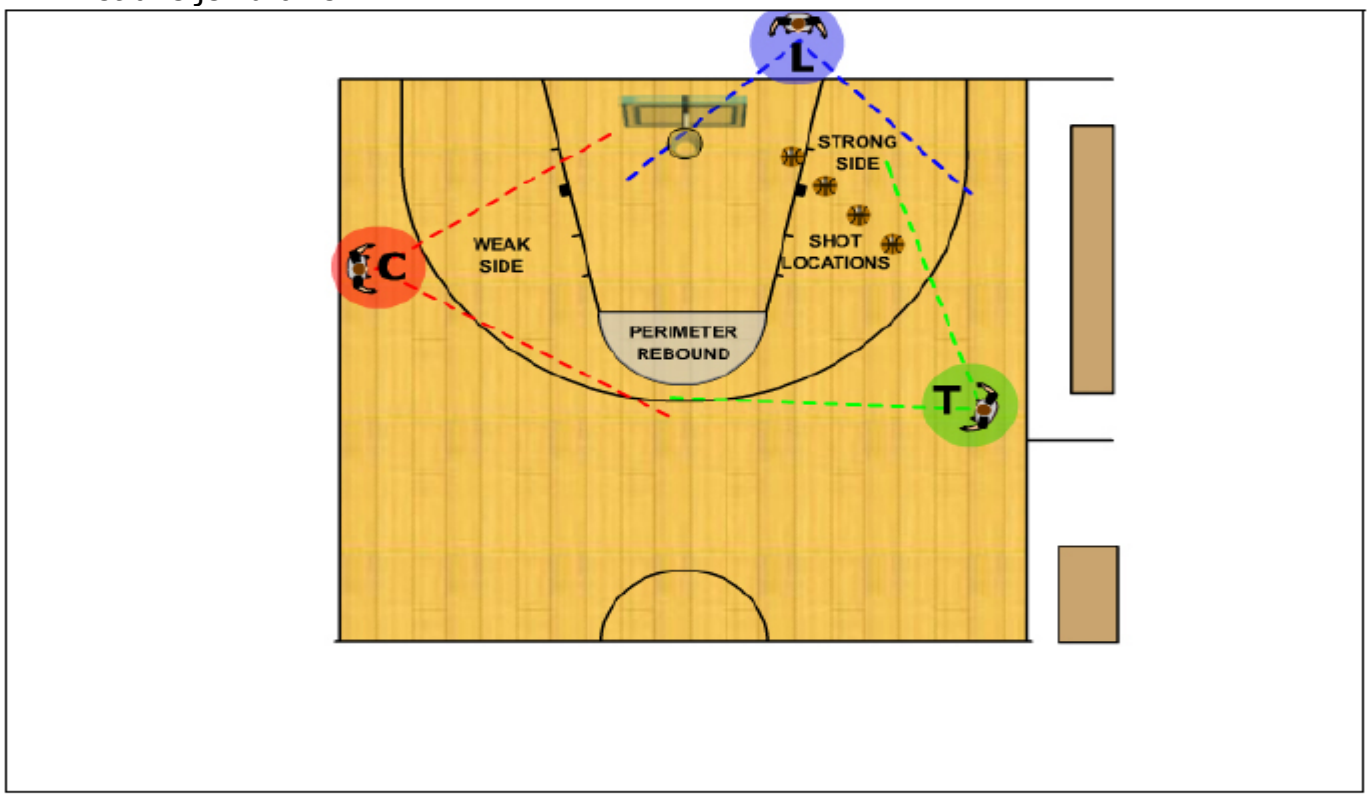

Obrázek 27: **Strana proti stolku zapisovatele**

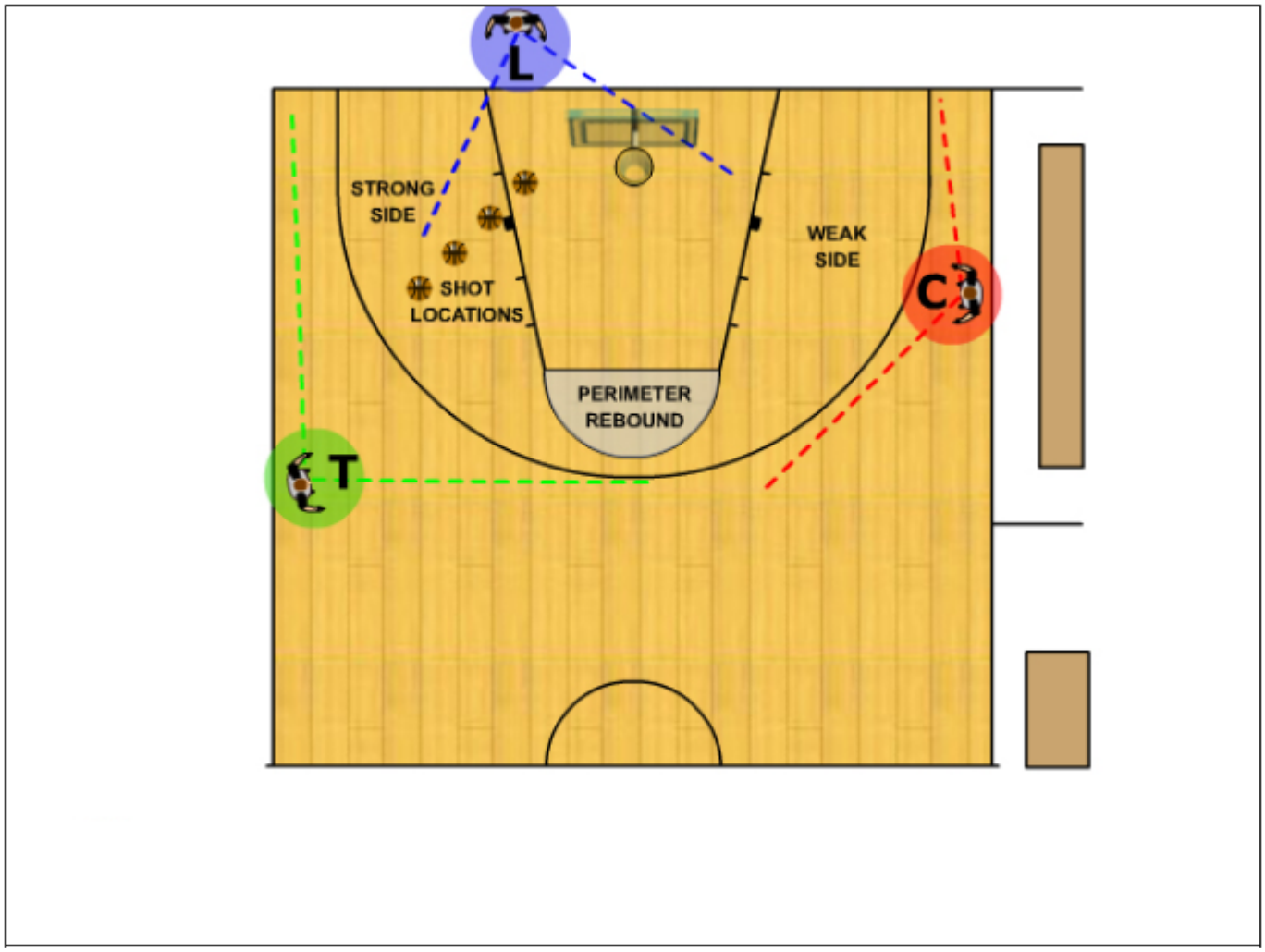

Obrázek 28: **Strana proti stolku zapisovatele**

Při pokusech o hod ze silné strany je zodpovědnost rozhodčích následující:

A. **L** je zodpovědný za střelce a za doskakování ze strany střelby.

B. **C** je v první řadě zodpovědný za střelu na koš a přestupky při hře v blízkosti koše, v druhé řadě pak za doskakování ze slabé strany.

C. **T** je zodpovědný za střelu na koš a přestupky při hře v blízkosti koše a za doskakování z venku (perimetru)

5.2 Odpovědnost při pokrytí míče v zázemí a následné vhazování ze zázemí

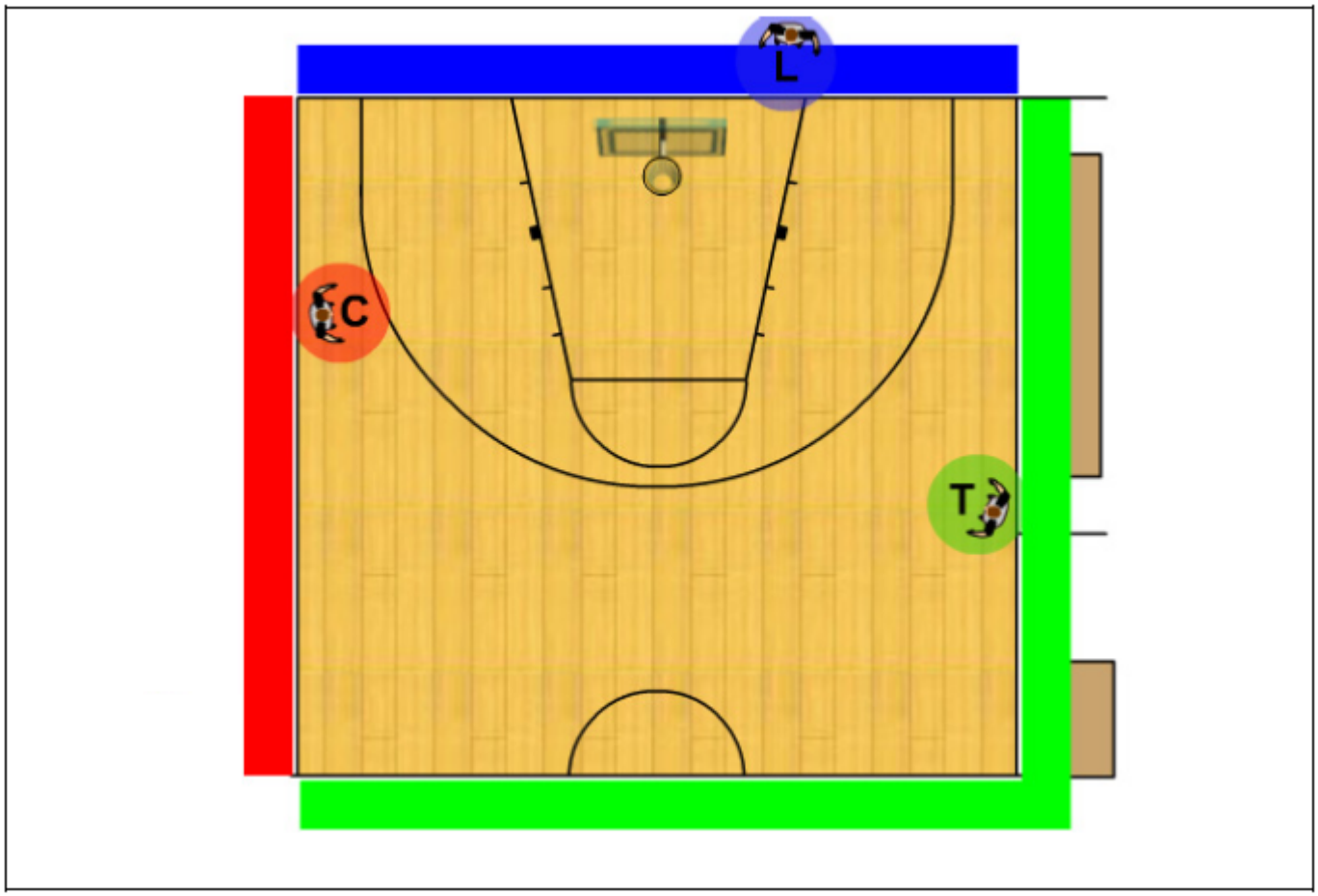

Obrázek 29: Odpovědnost při vhazování

Každý z rozhodčích má odpovědnost buď za hru na postranní čáře nebo středové čáře (koncové čáře) ve svém území v rámci hřiště. Jestliže je rozhodčí na pochybách, kdo způsobil, že míč šel do zázemí, měl by podívat na svého partnera pro pomoc.

6. Signály a postupy

6.1 Postup při odpískání chyby

A. Rozhodčí, který odpíská chybu:
1. Identifikuje hráče, který se dopustil chyby, běží do místa, kde nejsou hráči, zastaví se a signalizuje chybu ke stolku zapisovatele.
2. Přesune do postavení na protější straně stolku zapisovatele.

B. Rozhodčí, kteří neodpískají chybu:
1. Zůstávají na svém místě a pozorují hráče až to té doby, než signalizující rozhodčí zahájil komunikaci se stolkem, potom se přesunou do svých nových postavení, přičemž stále sledují hráče.
2. Jestliže rozhodčí na straně stolku zapisovatele neodpíská chybu, zůstává na straně stolku zapisovatele.
3. Rozhodčí, který je nejblíže stolku zapisovatele, je zodpovědný za provedení všech žádostí o oddechové časy a střídání.

C. Rozhodčí, který odpíská útočnou chybu na:
1. Straně stolku zapisovatele, stává se novým **C** na protější straně.
2. Protější straně, zůstává ve svém původním postavení.

D. Trestné hody:
1. Nový **L** vždy provádí trestné hody z protější strany stolku zapisovatele.
2. **L** před vstoupením do vymezeného území pro provedení trestného hodu(ů) zkontroluje stolek zapisovatele z důvodu žádostí o oddechové časy nebo střídání.
3. **C** zůstává v postavení na úrovni čáry trestného hodu na straně stolku zapisovatele.
4. **T** je v postavení na úrovni území lavičky družstva na protější straně. Jestliže po trestných hodech následuje vhazování na středové čáře, přesune se ke středové čáře k provedení vhazování.

6.2 Změna postavení při odpískání chyby, míč zůstává v přední polovině hřiště

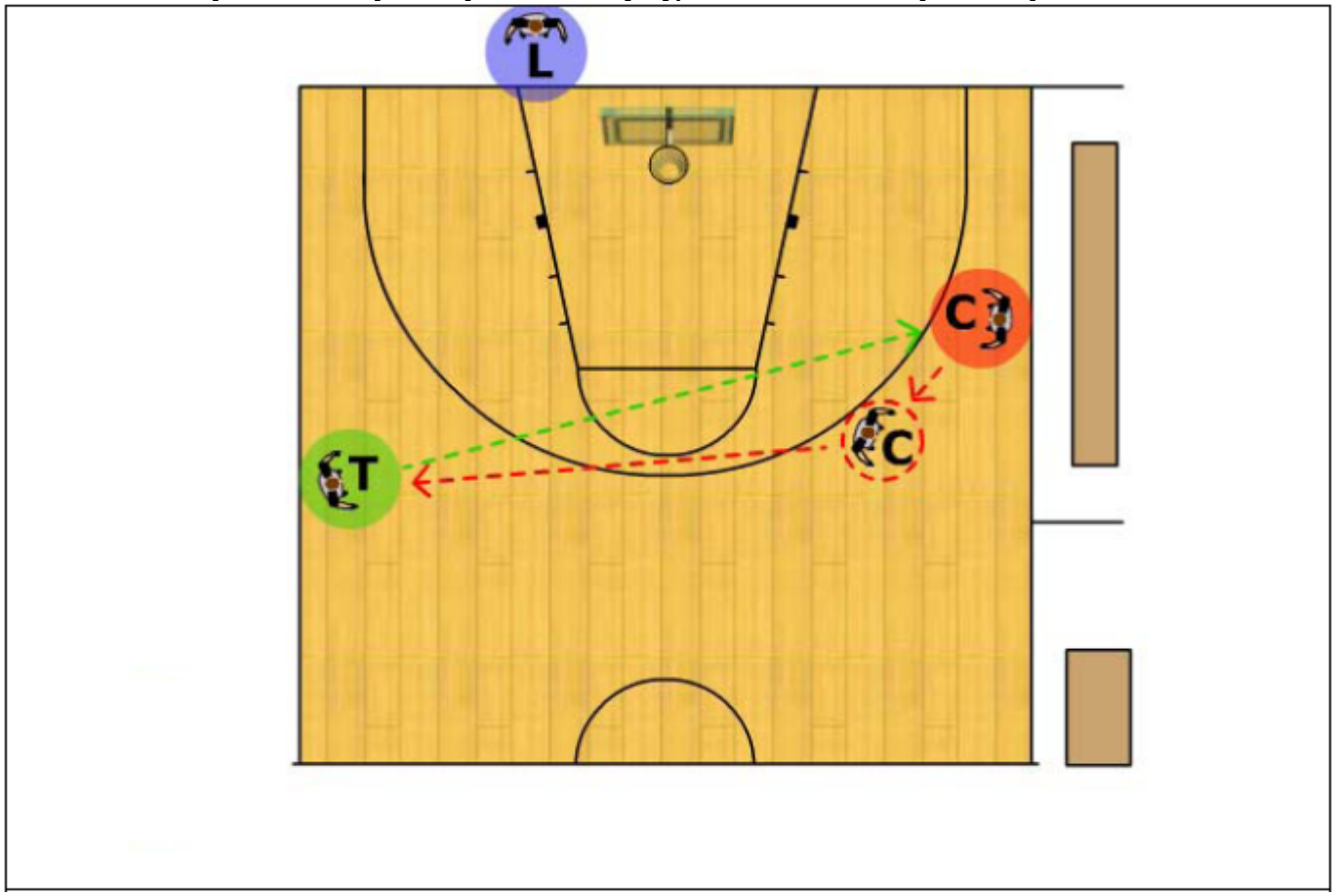

Obrázek 30: **C píská osobní chybu obránce**

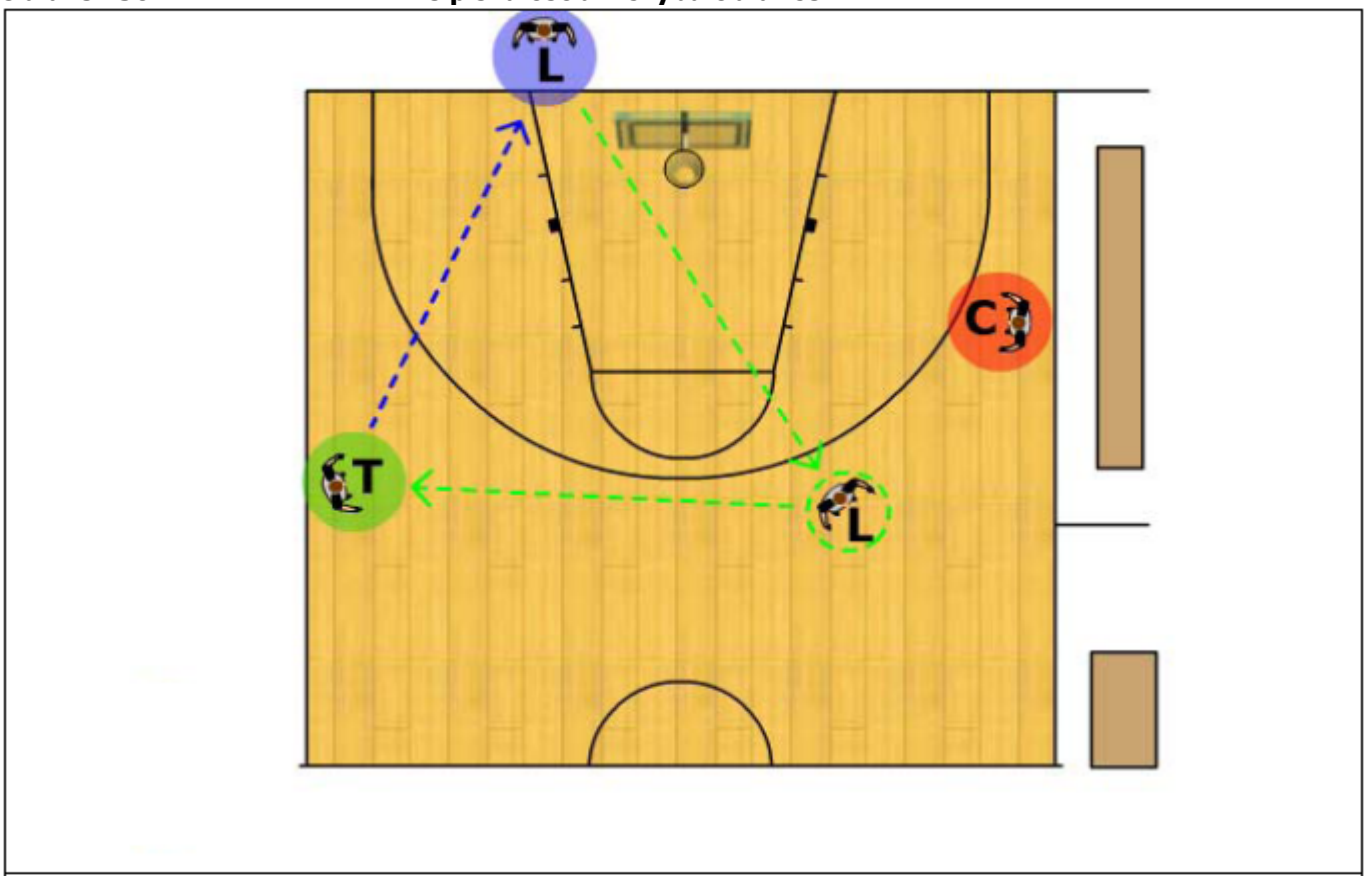

Obrázek 31: **L píská osobní chybu obránce**

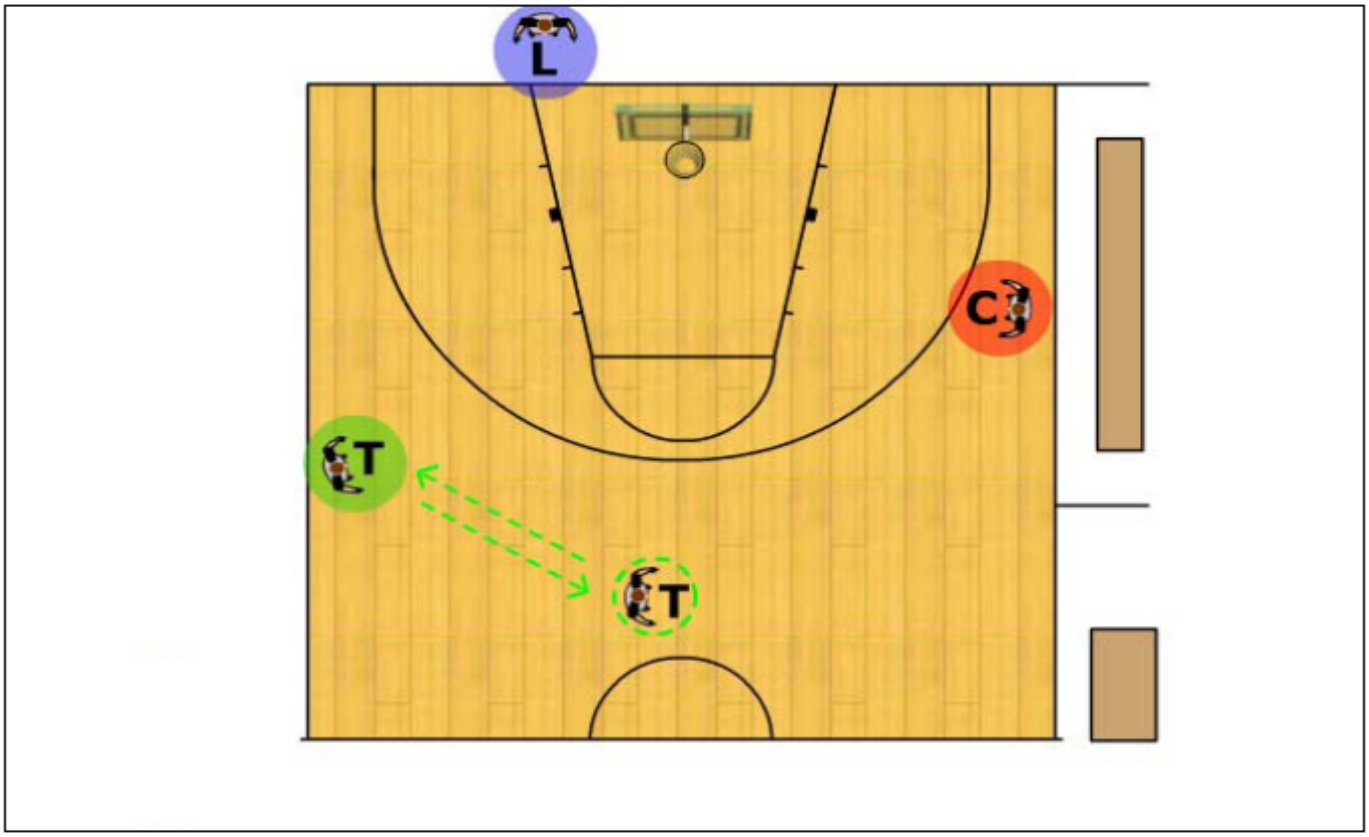

Obrázek 32: T píská osobní chybu obránce

A. Rozhodčí, který odpískal chybu, signalizuje chybu stolku zapisovatele a potom se přesouvá na protější stranu hřiště.

B. Další rozhodčí zůstávají na svém místě a pozorují hráče až do té doby, než signalizující rozhodčí zahájil komunikaci se stolkem, potom se přesunou do svých nových postavení, přičemž stále sledují hráče.

6.3 Změna postavení při odpískání chyby, míč jde do nov přední poloviny hřiště

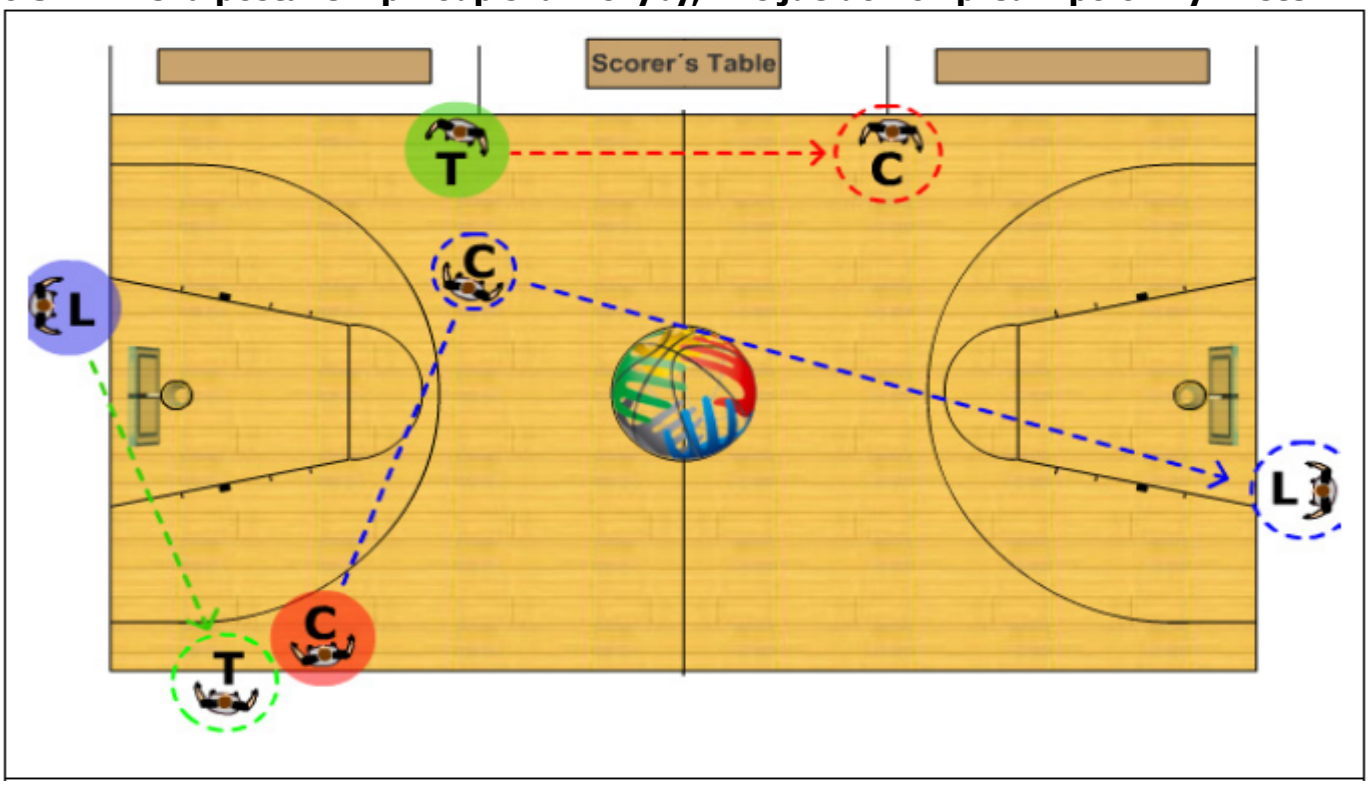

Obrázek 33: C píská chybu družstva mající míč pod kontrolou

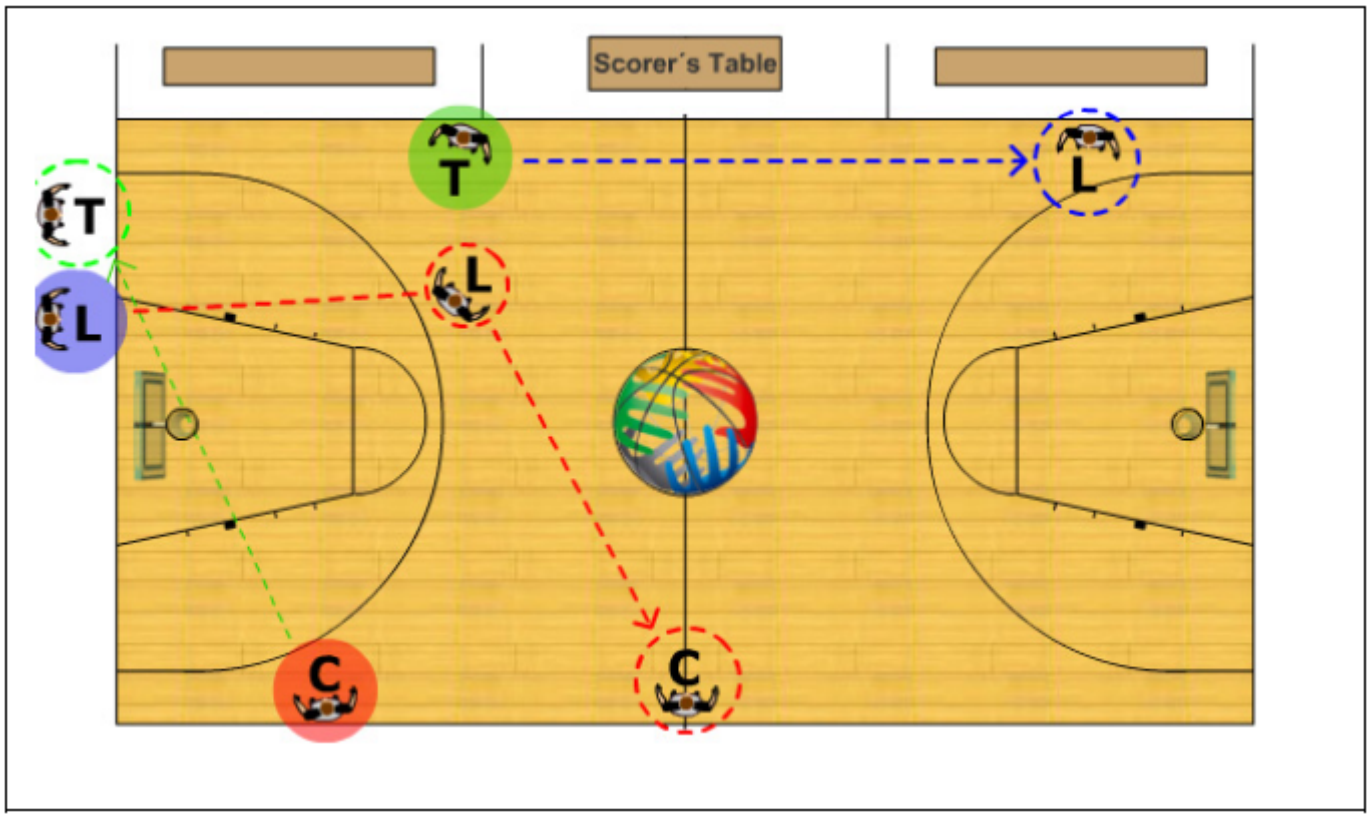

Obrázek 34: **L píská chybu družstva mající míč pod kontrolou**

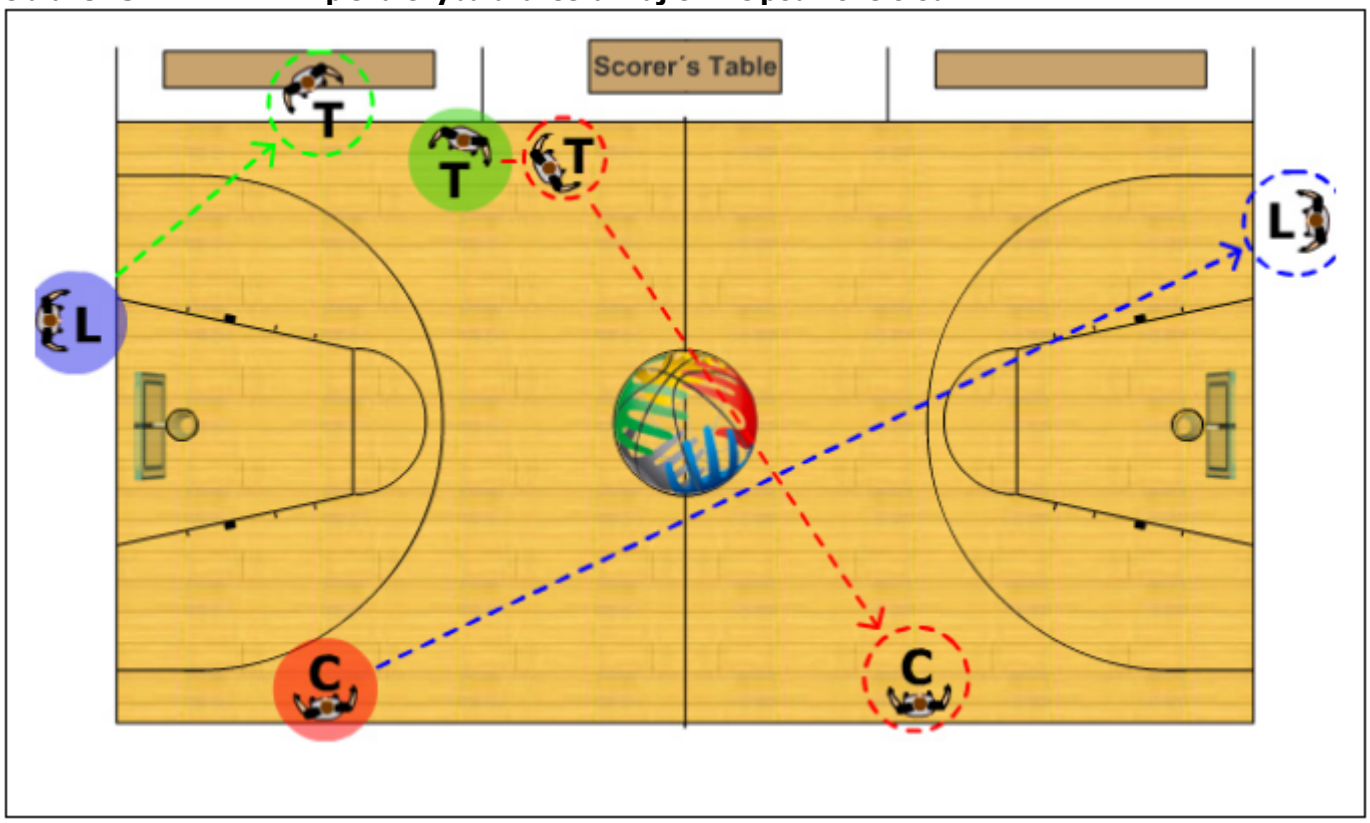

Obrázek 35: **T píská chybu družstva mající míč pod kontrolou**

A. Rozhodčí, který odpískal chybu, signalizuje chybu stolku zapisovatele a potom se přesouvá na protější stranu hřiště.

B. Ostatní rozhodčí zůstávají na svém místě a pozorují hráče, až do té doby, než signalizující rozhodčí zahájil komunikaci se stolkem, potom se přesunou do nových postavení, přičemž stále sledují hráče.

7. Trestné hody

7.1 Postup při trestných hodech

A. Odpovědnost **L** (protější strana):

1. Je zodpovědný za všechny trestné hody. Chytí míč, signalizuje počet trestných hodů a přihrává míč o zem hráči střílejícímu trestné hody.
2. Sleduje doskakující hráče podél protější čáry vymezeného území.
3. Po úspěšném posledním nebo jediném trestném hodu, dává signál ke spuštění hodin hry (Pravidla basketbalu, Znamení rozhodčích, obr. II/8).

B. Odpovědnost **C** (strana stolku zapisovatele):

1. Signalizuje počet trestných hodů.
2. Sleduje doskakující hráče podél protější čáry vymezeného území.
3. Kontroluje nohy hráče střílejícího trestné hody.

C. Odpovědnost **T** (protější strana):

1. Pomáhá při přestupcích během trestných hodů v okamžiku, kdy je to nezbytné.
2. Je zodpovědný za vhazování na prodloužené středové čáře.

Všichni rozhodčí odpovídají za to, že správný hráč provádí trestné hody.

Obrázek 36: **Postup při trestných hodech**

7.2 Postup při trestech za technickou, nesportovní a diskvalifikující chybu

A. Rozhodčí, který odpískal technickou, nesportovní nebo diskvalifikující chybu, tuto chybu odsignalizuje a stane se novým **T** (protější strana).

B. **L** (protější strana) je zodpovědný za všechny trestné hody, signalizuje počet trestných hodů a přihrává míč o zem hráči střílejícímu trestné hody.

C. **C** (strana stolku zapisovatele) zaujme postavení na prodloužené čáře trestného hodu před zahájením provádění trestných hodů.

D. Po posledním nebo jediném trestném hodu **L** přihrává nebo kutálí míč **T** pro provedení vhazování.

E. **C** zůstává ve svém postavení.

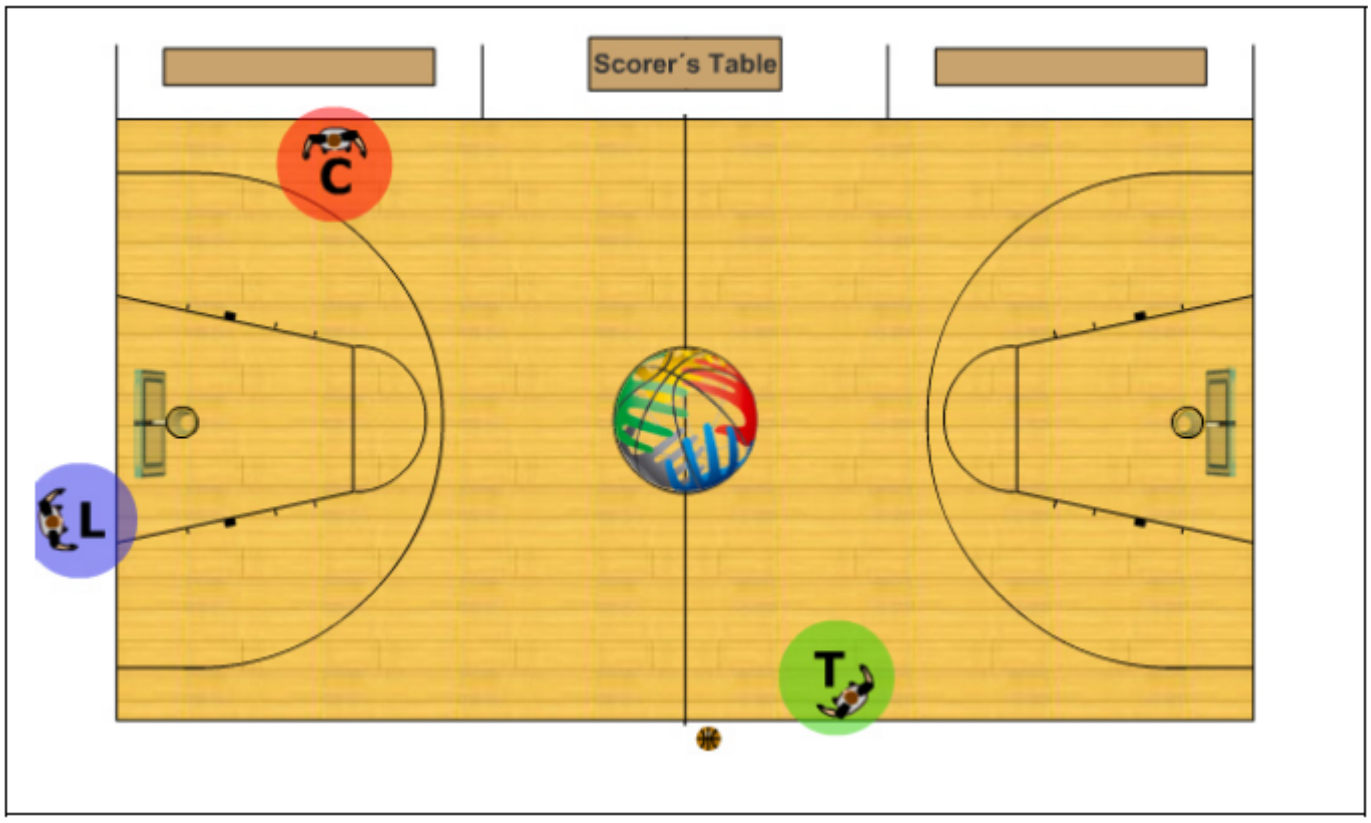

Obrázek 37: **Provádění vhazování na středové čáře**

8. Oddechové časy a střídání

8.1 Oddechové časy

A. Ve správném okamžiku zapisovatel oznámí zazněním svého signálu rozhodčím na hřišti, že byl vyžádán oddechový čas nebo střídání. Rozhodčí, který je nejblíže stolku zapisovatele, zapíská a dá znamení pro oddechový čas nebo střídání. V případě, že rozhodčí na straně stolku zapisovatele odpískal chybu, pak žádost o oddechový čas a/nebo střídání bude povolena rozhodčím, který nahradí původního rozhodčího na straně stolku zapisovatele.

B. Rozhodčí, který udělil oddechový čas, se po jeho udělení stane **C** a stojí rozkročen na středové čáře mimo středový kruh. Další dva rozhodčí stojí rozkročeně na čarách trestných hodů mimo polokruhy. Jestliže hra pokračuje trestným hodem, pak **L** drží míč, jestliže hra pokračuje vhazováním ze zázemí, drží míč ten rozhodčí, který je zodpovědný za postranní nebo koncovou čáru, odkud se bude provádět vhazování ze zázemí.

C. Po zaznění signálu 50 vteřin se všichni rozhodčí přesvědčí o tom, že se všichni hráči vrátili na hřiště, poté se přesunou do svého normálního postavení při trestných hodech resp. při vhazování ze zámezí.

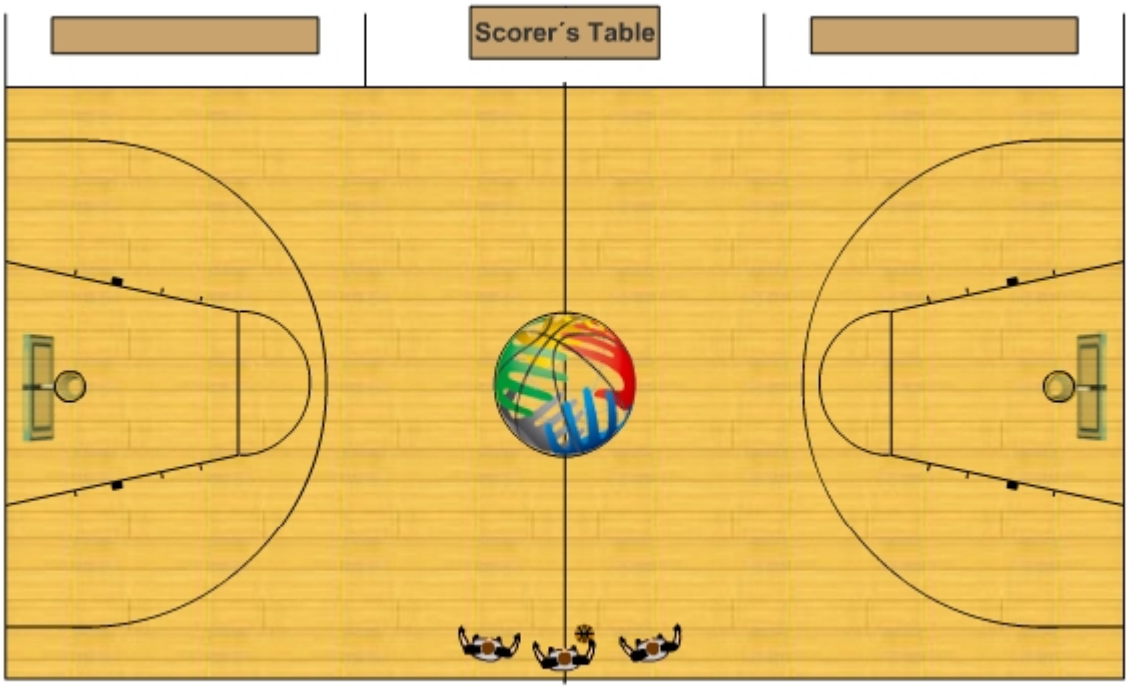

Obrázek 38: **Postavení během oddechového času**

9. Hod za tři body

9.1 Hod za tři body

A. Při očekávaném pokusu o hod na koš za tři (3) body by rozhodčí měli zaujmout takové postavení, aby mohli snadno posoudit tento pokus.

B. Když hráč střílí na koš z tříbodového území, pak rozhodčí, v jehož území je střílející hráč, bude signalizovat nataženou rukou se třemi (3) vztyčenými prsty nad jeho hlavou.

C. Jestliže je tříbodový hod úspěšný, zodpovědný rozhodčí bude signalizovat zvednutím obou rukou nad hlavu a vztyčením tří (3) prstů na každé z nich.

D. Když **T** signalizuje úspěšný tříbodový hod, **C** zrcadlově také signalizuje úspěšný tříbodový hod. Když **C** signalizuje úspěšný tříbodový hod, potom **T** rovněž zrcadlově signalizuje úspěšný tříbodový hod.

E. **T** a **C** jsou zodpovědní za tříbodové pokusy v území nad prodlouženou čarou trestného hodu k vrcholu polokruhu vymezeného území na obou stranách.

F. **L** bude zodpovědný za asistenci při pokusech za tři body během přechodu při rychlém protiútoku, když **C** a **T** nemůžou zaujmout správné postavení k posouzení tohoto pokusu.

G. Rozhodčí se nikdy při signalizaci neotáčejí zády k hráčům a ke hřišti.
Rozhodčí by měli očekávat případný rychlý protiútok po úspěšných hodech na koš za tři (3) body a být připraveni k posuzování následné hry.

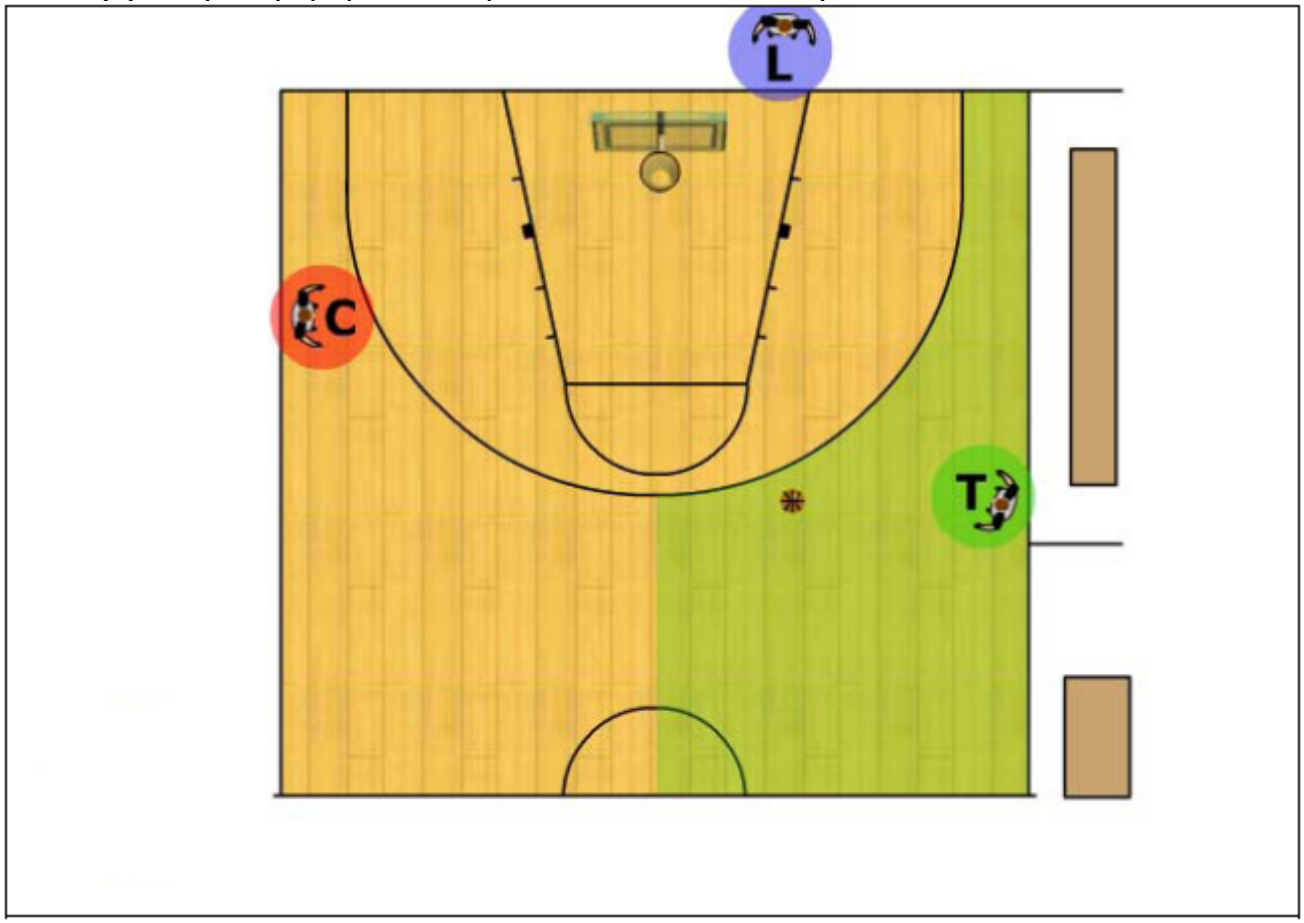

Obrázek 39: **Pokrytí tříbodového území**

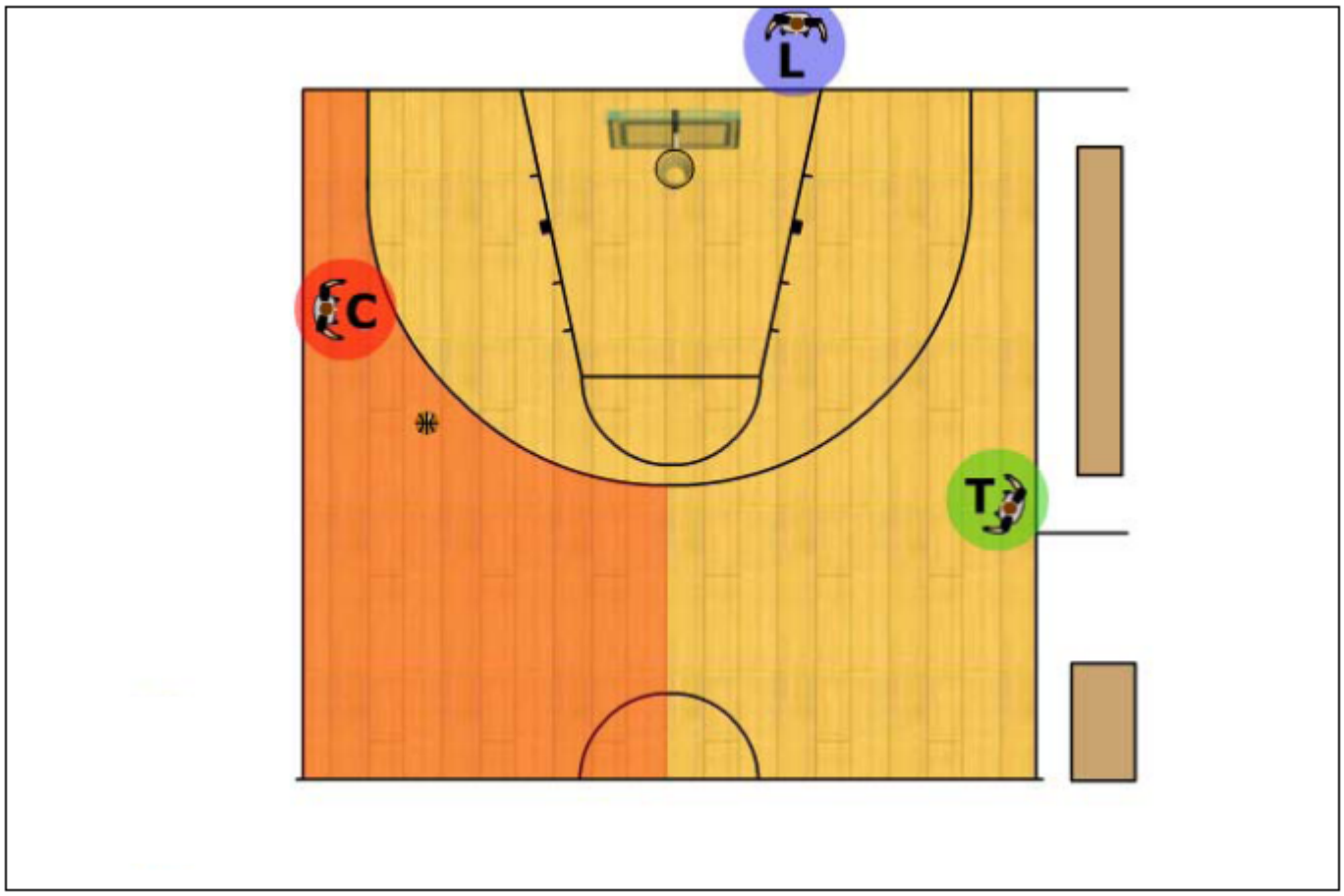

Obrázek 40: **Pokrytí tříbodového území**

Poznámky: